

Kjærlighetens praktiske mening i barnevern og sosialt arbeid
The integrative review

Veslemøy Moen

30.05.2022

MSO 270 - 22V

Masteroppgave i sosialt arbeid og sosialpedagogikk

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Veileder: Ayan Abdi Mohamoud Handulle, Førsteamanuensis

UNIVERSITETET I STAVANGER**MASTERSTUDIUM I SOSIALFAG
MASTERGRADSOPPGAVE****SEMESTER:**

(vår – 22)

FORFATTER/MASTERKANDIDAT: Veslemøy Moen**VEILEDER:** Ayan Abdi Mohamoud Handulle**TITTEL PÅ MASTEROPPGAVE:****Norsk tittel:** *Kjærlighetens praktiske mening i barnevern og sosialt arbeid : The integrative review***EVT. Engelsk tittel:** *The practical meaning of love in child protection social work and : The integrative review***EMNEORD/STIKKORD:****MSOMAS****Kjærlighet, sosialt arbeid og barnevern, lov og rettigheter, skjønn, etikk, verdier, hjelperelasjonen, empati, medfølelse, omsorg, motivasjonspsykologi, kommunikasjon, makt, sosialkonstruktivisme, anerkjennelsesteori,****ANTALL SIDER: 87****STAVANGER****30.05.22****Veslemøy Moen**

	3
Forord	6
Abstrakt	7
Introduksjon	8-9
Kontekst	10-13
Sosialt arbeid og barnevern	10-11
Lov og rettigheter	11-12
Skjønn, etikk og verdier	12-13
Den profesjonelle hjelperelasjonen	13
Teoretiske perspektiv og sentrale begreper	14-21
Konseptet “kjærlighet”	14
Empati, medfølelse og omsorg	14-15
Motivasjonspsykologi	16
Teori om barndom, tilknytning og sosialisering	17
Kommunikasjonsteori	18-19
Sosialkonstruktivisme	19-20
Maktteori	20-21
Metode og metodiske overveielser	22-28
Systematiske litteratursøk	22-24
Forskningsetiske vurderinger og metodisk kvalitet	24-25
Data analyse	26-28
Studie karakteristikk	26-27
Likheter og ulikheter	28
Funn	29-33
Historiske betydninger: Motivasjon, kvinne­dominans og profesjonsutvikling	29
Historiske betydninger: oppdaterte menneskerettigheter	30
Historiske betydninger: håpefull politikk og praksis, og barnets beste som utgangspunkt	30

	4
Kjærlighet i skjønnsutøvelse	31
Spenninger mellom det profesjonelle og det personlige	31-32
Kjærlighet som vanskelig å definere	32
Forståelse av de tilknyttede fagbegrepene; empati, medfølelse og omsorg	32-33
Filosofiske teorier om kjærlighet i omsorgsfag	33
Honneths anerkjennelsesteori og Hooks love ethic	33
Diskusjon	34-61
Historiske betydninger	34-
Motivasjon for arbeidet	34-35
Frivillig arbeid og kvinnedominans	35
Kjærlighet uttrykt som oppdragelse	36
Profesjonsutvikling	36
Håpefull politikk og praksis	37-38
Til barnets beste	37-38
Formålsparagraf, norsk Barnevernlov §1-1	38-40
Bare symbolpolitikk?	40
Følelser, krav og kontroll	41-44
Maktaspektet i sosialt arbeid og barnevern	43-44
Kjærlighetens betydning for behov, deltakelse og medvirkning	44-47
Omsorg som eksistensform	44-45
Barnevernsproffer om kjærlighet	45-47
Et tverrkulturelt konsept av kjærlighet?	47-49
Sosial kjærlighet	48-49
Empati, medfølelse og omsorg	49-54
Affektive, kognitive og atferdsmessige komponenter	50-53
Medfølelse og mulig problematikk i praksis	52-53
“Varme øyne, varm pust og hjertevarme”	53-55
Honneths anerkjennelsesteori	55-57
Nestekjærlighet og anerkjennelse	57

Hooks “love ethic”	57-61
Avslutning	62
Hva blir ikke besvart?	62
Kildereferanser	63-70
Vedlegg 1. Valgt data	70-73
Vedlegg 2. Oversikt over søkeord	74
Vedlegg 3. Avansert søk i Oria	75-76
Vedlegg 4. Avanserte søk utført som normale søk, i Oria.	77-78
Vedlegg 5. Søk i andre databaser	78-87

Forord

Takk til Universitetet ved Stavanger, for utdanning, og muligheten til å studere det viktige konseptet “kjærlighet” i sosialt arbeid og barnevern. Takk for individuelle- og gruppeveiledninger, råd og tips, spesielt personlig veileder. Takk til biblioteket for innføringskurs i systematiske litteratursøk, og tilbud om programvare-kurs i Zotero og Rayyan.

Takk til Forandringsfabrikken og Barnevernsproffer for arbeidet i å forbedre aktuelle systemer for barnevern og sosialt arbeid, samt for bidrag av nyttig kompetanse.

Takk til alle som har lest avhandlingen, spesielt til de som har kommet med innspill til gode diskusjoner og refleksjoner.

Abstrakt

Avhandlingen undersøker konseptet “kjærlighet” i barnevern og sosialt arbeid. Både nasjonalt og internasjonalt har konseptet vært diskutert i academia og praksis. I 2018 ble konseptet innført i formålsparagraf §1-1, i Norges barnevernlov. Kjærlighet ligger i moralske og etiske domener, og har derfor innflytelse på flere kompetanseområder, som praktiske ferdigheter, faglig kunnskap og yrkesutøvelse. Konsepter er tilknyttet språket vi bruker og har betydning, blant annet da vi informerer, lærer, deler virkelighet, uttrykker behov, bygger og vedlikeholder relasjoner. Derfor viktig med bevissthet om konsepter. Problemstillingen for masteroppgaven er:

Hvordan kan konseptet kjærlighet forstås og praktiseres av barnevernspedagoger og sosialarbeidere?

Metoden brukt var the integrative review og constant comparison method. Data bestod av tekster, og allerede innsamlet data. Arbeidsmetodikken innebar strategiske litteratursøk, evaluering og analyse. Hensikt var å presentere oversikt over funn og diskutere i forhold til problemstilling. Funn i avhandlingen viser til konseptet byr på utfordringer og muligheter. Historien viser at kjærlighet alltid har vært en del av arbeidet, og motivasjon for bekjempelse av dårlige levekår. Konseptet ble innført i Norsk lov på bakgrunn av oppdatert rettssikkerhet, og fokus på medvirkning, hvor barn og familier i kontakt med barnevernet eller tilknyttede systemer, har ønske om å bli møtt med kjærlighet. Konseptet ses i sammenheng med faglige begreper som empati, medfølelse, omsorg, nestekjærlighet, anerkjennelse, og etikk. Sosial kjærlighet er utgangspunktet, ikke romantisk/sensuell. Sentral teori var også Honneths anerkjennelsesteori, om kjærlighet, rettigheter og autonomi, og “the love ethic” som kjærlighets-basert og relasjonsbasert praksis, hvor kjærlighet ses som verb, og deltakende følelse. Det vises til kjærlighet som behov, nærhet og tilknytning, deltakelse og som nøkkel for samarbeid, og suksess. Noen utfordringer presentert var mellom det personlige og profesjonelle, skjønnsutøvelse, samt om krav om å vise eller påvise følelser. I tillegg var det spørsmål om bla. rammer, ressurser, symbolpolitikk og barnets beste. Det henvises ofte til lite forskning om kjærlighet innenfor temaet, og konklusjon er bla. at det trengs mer forskning. Dette fordi konseptet har flere aktuelle potensialer til fordel for mennesker og samfunn. Kjærlighet kan integreres i ulike og sentrale teorier og praksiser.

Introduksjon

Kjærlighet har vært spesielt viktig for Norges barnevern, da konseptet ble introdusert i Barnevernlovens (Bvl) formålsparagraf, i 2018. Med bakgrunn i loven, ser avhandlingen på flere nye og aktuelle diskusjoner om kjærlighet. *“Loven skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår”* (Bvl, 1992, §1-1).

Forandringsfabrikken, en organisasjon hvorav alle har erfaringer fra barnevernet, har lenge hatt en kampsak om å få kjærlighet inn i lovverket (Forandringsfabrikken, 2022). Det var hovedsakelig barnevernsproffene og forandringsfabrikken som foreslo å ta konseptet kjærlighet inn i lovverket. Forandringsfabrikken er et kunnskapssenter og brukermedvirkende organisasjon som bidrar med å forandre på hjelpesystemer til det bedre, spesielt for barn og familier. Dette ved hjelp av, og i samarbeid med, barn og unge.. Barnevernsproffene er en del av Forandringsfabrikken og ble opprettet i 2004. Forandringsfabrikken består av et nettverk av unge mennesker som alle har erfaringer fra barnevern, gjennom mental helse, juss, utdanning eller andre helse-systemer. Som barnevernsproffer er de profesjonelle på egne liv. De holder blant annet taler om egne historier, erfaringer eller kampsaker. Talene blir holdt for andre unge personer, profesjonelle personer, profesjoner, utdanninger og politikere for å motivere for forandringer. Spesielt har de ønske om å bli vist kjærlighet med de som arbeider med dem. Derfor har en av deres kampsaker vært å få kjærlighet inn i lovverket. Det vises også populært til “Mitt liv”- programmet, som gir anbefalinger for praksis. I tillegg til barnas barnevernlov (Forandringsfabrikken, 2022).

Konseptet kjærlighet kan tenkes å forstås og praktiseres på flere ulike måter. Da jeg skrev bacheloravhandling viste flere funn til kjærlighet som lenge har vært praktisert i buddhistiske visdomstradisjoner og livsfilosofi. Dette da mindfulness eller fokus på kjærlighet har nytte i relasjoner og relasjonelt arbeid. Herunder vises det til kjærlig vennlighet, medfølelse, empatisk glede, og sinnsro (Bibeau et al., 2015; Fulton, 2018; Moen, 2020). Funn viste også til vestlig psykologi- og relasjonsteorier, hvor blant annet Bowlbys (1988) tilknytningsteori og Sterns intersubjektivitetsteori viser til kjærlighet. Tilknytningsteori viser til viktigheten i barns første leveår, hvor kommunikasjon i form av kjærlighet, omsorg, sensitivitet, støtte,

tilgjengelighet og oppmerksomhet, er avgjørende for menneskelig utvikling og grunnleggende trygghet. Intersubjektivitetsteori viser til barnets subjektive selvopplevelse, og det følelsesmessige samspillet (Eide & Eide, 2004, s. 129–135; Moen, 2020). Kjærlighet kan knyttes til flere sentrale teorier innenfor “menneskets dimensjoner”. Kjærlighet er bla definert som subjektivt og erfaringsbasert (Thrana, 2016). Noe som innebærer at alle mennesker har sine egne tanker, følelser, osv om konseptet. I denne avhandlingen vektlegges forskning om kjærlighet innenfor profesjonelt sosialt arbeid og barnevern. Mens noen kan definere kjærlighet som erotisk, eller privat og personlig, vektlegges det her en sosial form for kjærlighet, og ikke en romantisk/sensuell kjærlighet (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020).

Denne avhandlingen undersøker konseptet kjærlighet som brukt i lovverket, samt implikasjoner for kjærlighets-basert praksis. Konseptet innebærer i seg selv ingen enkel fasit på hva det betyr for barnevernspedagoger og sosialarbeidere og arbeidet. Målet med oppgaven er å tilføre kunnskap, kompetanse og ferdigheter om kjærlighet i profesjonelt barnevern og sosialt arbeid.

Problemstillingen for oppgaven er:

Hvordan kan konsepter om kjærlighet forstås og praktiseres av barnevernspedagoger og sosialarbeidere?

Problemstillingen skal besvares ved å bruke The integrative review (Whittemore & Knafl, 2005) med the constant comparison method (Glaser & Strauss, 1967) til analyseprosessen, som metode.

Kontekst

Her presenteres en global definisjon på sosialt arbeid, benyttet av flere land. Deretter en beskrivelse av hvordan barneverntjenesten jobber i Norge. Videre om lov og rettigheter, skjønn, etikk og verdier, samt den profesjonelle hjelperollen. Dette er viktig da det viser til essensen i arbeidet og retningslinjer. Det kan ses i sammenheng med kjærlighet for mennesker. Barnevern og sosialt arbeid har flere roller i barn og familiers liv, og kjærlighet kan ses som inngang til gode samarbeid og møter.

Sosialt arbeid og barnevern

International federation of social workers (IFSW) sin global definisjon av sosialt arbeid, oversatt til Norsk er: *“Sosialt arbeid er et praksisbasert yrke og en akademisk disiplin som fremmer sosial endring og utvikling, sosialt samhold, myndiggjøring og frigjøring av mennesker. Prinsippene om sosial rettferdighet, menneskerettigheter, kollektivt ansvar og respekt for mangfold er sentrale i sosialt arbeid. På grunnlag av teorier i sosialt arbeid, andre samfunnsvitenskapelige disipliner, humaniora og urfolkskunnskap involverer sosialt arbeid mennesker og strukturer for å møte utfordringer i livet og styrke menneskers livskår. Definisjonen kan utdypes på nasjonalt og/eller regionalt plan”* (FO, 2017; IFSW, 2022).

Barneverntjenesten er delt inn i en kommunal del og en statlig del. Kommunal barneverntjeneste har ansvar for å sikre trygge og gode oppvekstvilkår og nødvendig hjelp og omsorg til rett tid for barn og unge. Den statlige har blant annet ansvar for å etablere og drifte institusjoner og bistå kommuner med fosterhjem og rekruttering. Barneverntjenestens arbeid handler om støtte og statlig kontroll. Først og fremst skal barnevernet gi hjelp og støtte til foreldre slik at de selv kan mestre sitt omsorgsansvar. Slik hjelp gis ofte i form av ulike former for hjelpetiltak i hjemmet, for eksempel råd og veiledning, avlastningstiltak, støttekontakt eller barnehageplass (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2015). Det blir brukt flere variasjoner av metoder, oftest rettet til foreldre, eksempelvis om emosjonell tilstedeværelse, samspillsveiledning, eller stimulering og ivaretagelse av behov (Ljones et al., 2019; Skilbred & Havnen, 2017). Dersom hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig for å ivareta barns behov, har barneverntjenesten ansvar for å gripe inn. Det kan det være nødvendig å plassere barnet utenfor hjemmet i kortere eller lengre perioder, med eller uten samtykke. Dersom uten samtykke må det treffes vedtak i fylkesnemnda (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet,

2015). I gjennomsnitt er det rundt 1000 omsorgsovertakelser i året. Omsorgsovertakelsene er i utgangspunktet midlertidige, og barneverntjenesten jobber for at barna skal tilbake til familien.

Sentrale juridiske prinsipper og hensyn er sentrale i barnevernet. Eksempelvis minste inngreps prinsipp som viser til at det ikke skal brukes mer inngripende tiltak enn nødvendig (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2015; Bvl, 1992, §4-12. 2.ledd). Barnets beste prinsipp viser til barnevernet som skal ta hovedutgangspunkt i hva som er til det beste for barnet. Hva barnevernet mener er barnets beste kan komme i konflikt med hva foreldrene mener. For å komme frem til hva som er til barnets beste i hver enkelt sak, skal barneverntjenesten vurdere barnets mening i samsvar med alder og modenhet, samt barnets behov for omsorg, beskyttelse og trygghet. Herunder er det flere hensyn og faktorer som skal vurderes. Blant annet behov for å bevare familiemiljø og opprettholde relasjoner, rett til helse og skolegang, eller om barnet er i en sårbar situasjon (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, 2015).

Lov og rettigheter

Barn har både en nasjonal og internasjonal beskyttelse via lover og regelverk. Internasjonalt er det Menneskerettigheter (Mrl), og herunder barnekonvensjon (BK), som er vedlegg 8 i Mrl. Menneskerettighetene ble inkorporert i Norsk grunnlov (Grl), i 2014. Alle allmenne menneskerettigheter, som i Grl, er gjeldene for barn, tillegg til barns særegne rettigheter, i BK. Grunnloven er lex superior, som tilsier den rettskilden med høyest rang. Dette innebærer ved motstrid mellom lovbestemmelser, at grunnloven har høyest prioritet. Dette innebærer at Grunnloven går foran, i Norge, deretter Menneskerettslovene og Barnekonvensjonen og videre Barnevernloven (Bvl) (Bunkholdt & kvaran, 2015, s. 16–19).

Vi kan blant annet se Grl §104, 1.ledd, som uttrykker krav på respekt for menneskeverd og medbestemmelsesrett. 2.ledd grunnlovfester prinsipp om barnets beste, og 3.ledd verner om personlige integritet, og viser til statens forpliktelser å tilrettelegge for barns utvikling, trygghet, omsorg og tilhørighet (Grl, 1814, §104). I juli 2018 ble formålsparagrafen i Norges barnevernlov endret til å inkludere konseptet kjærlighet (Bvl, 1992, §1-1). I Norges barnevern, er barnets beste det viktigste hensynet og overordnede prinsippet. Prinsippet er en rett, et prinsipp og en prosedyreregulering (BK, 1989, Art 3 nr 1; Bvl, 1992, §4-1; Grl, 1814, §104,

2.ledd). Herunder barnets rett til å bli hørt. Prinsippet henger sammen med barnets rett til medvirkning, og deltakelse (BK, 1989, Art 12; Bvl, 1992, §§1-6. 6-3, 7-9 og 7-19; Grl, 1814, §104). Innholdet i barnets beste er ikke entydig, og må dermed avgjøres dynamisk og konkret fra sak til sak. Dette er viktig for avhandlingens kontekst, da konseptet kjærlighet er innført i lov, og ofte ses i sammenheng med menneskerettigheter.

Skjønn, etikk og verdier

Skjønn, etikk og verdier er viktige aspekter i sosialt arbeid og barnevern. Hanssen (2015) i fagboken "*Faglig skjønn og brukervedvirkning*", løfter frem evne til faglig og moralsk dømmekraft og utøvelse av skjønn som forutsetninger for godt helse- og sosialfaglig arbeid. Det blir forklart at å utøve godt skjønn innebærer å foreta veloverveide avgjørelser, og at fakta og hensyn må bli nøye vurdert i forhold til hverandre. *Skjønn* kan oversettes til å bety dømmekraft, forstand, omdømme, vett eller å forstå, innse, eller å gjøre seg opp en mening om. Dette innebærer altså at når en avgjørelse skal treffes på grunnlag av skjønn, betyr dette at beslutningstakeren skal treffe avgjørelsen på bakgrunn av vurderinger som hen foretar i den konkrete situasjonen og/eller av det konkrete saksforholdet. Skjønn kan også deles inn i *faglig skjønn*, *moralsk skjønn* og *klinisk skjønn*. I denne kontekst, er det aktuelt med *rettsanvendelsesskjønn*, eller *juridisk skjønn*, som er skjønn basert på rettslige reguleringer. Dette da det i sosialt arbeid, og gjerne spesielt barnevern, i stor grad blir gitt fullmakt til å treffe beslutninger basert etter lovverket. Det er altså store variasjoner i skjønn, i forhold til kontekst, både i betingelser og muligheter til å involvere andre og konsekvenser av beslutninger. Det bør derfor foretas systematiske og faglig baserte resonneringsprosesser i hver enkel sak, basert på faglig kompetanse, generell kunnskap, erfaring og dømmekraft (Hanssen, 2015, s. 17–44).

Etiske retningslinjer er ofte viktige og diskuterte aspekter i barnevern og sosialt arbeid. Eksempelvis har Fellesorganisasjonen (FO) et yrkesetisk grunnlagsdokument. FO er en fagforening og profesjonsforbund for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. I det yrkesetiske grunnlagsdokument blir det diskutert etikk, fag og politikk, verdier som forplikter, og utfordringer. Utfordringene presentert er; møtet mellom mennesker, skjønn og dømmekraft, dialog og samarbeid, taushetsplikt og personvern, lojalitet, bruk av makt og myndighet, tvangsbruk, og åpenhet, informasjon og varsling. Verdier som forplikter blir presentert som menneskeverd, respekt for den enkeltes integritet, anerkjennelse av

ulikhet og ikke-diskriminering, helhetssyn på mennesker, tillit, åpenhet og redelighet, omsorg og nestekjærlighet, solidaritet og rettferdighet, og ansvar. Målgruppen gjelder for nevnte profesjoner, i tillegg til studenter, undervisningspersonell, klienter, pasienter og andre som benytter seg av tilknyttede sentrale tjenester. Samt profesjonenes arbeidsgivere og oppdragsgivere, kollegaer og andre samarbeidspartnere. Målet er å styrke etisk bevissthet og handling blant profesjonene, å gi innsyn i profesjonens etiske grunnlag, til brukere eller klienter, befolkningen og myndigheter, å gi inspirasjon og veiledning for etisk refleksjon og diskusjon, å danne grunnlag for klager til yrkesetiske råd og for å bidra til legitimeringen av utøvelsen i yrkene og være et element i utviklingen av profesjonsidentitet og profesjoners selvjustis (FO, 2022).

Den profesjonelle hjelperelasjonen

Hjelperrollen handler mye om vår personlighet, væremåte, rolle, kommunikasjon, holdninger, verdier, dømmekraft og refleksjoner. *“Kids do well if they can”* er et godt eksempel på en mulig holdning (Bufdir & RVTS sør, 2022). Å forstå seg selv og den konteksten en jobber i er kanskje en av hjelperens hovedutfordring, spesielt når en møter utviklingstraumatiserte barn. Hjelperen må bruke seg selv som verktøy, som blant annet innebærer å bruke og forstå egne erfaringer. Den gode hjelperen bør være villig til å søke i seg selv, våge tilstedeværelse, nysgjerrig på type hjelp barnet kan trenge, bruke kollegaer og tørre å sette grenser. Å være god hjelper innebærer å bli berørt, innse sine begrensninger og tillate å la seg berike av kontakten med barna. Utfordringen i hjelperrollen kan være å skille mellom det personlige og private, for utførelse av profesjonell praksis (Bufdir & RVTS sør, 2022). Det koster å bry seg, da det ikke er lett å forholde seg til rørende, sjokkerende eller grusomme historier. Hjelpere må kjenne seg selv, i tillegg til å kunne følelsesregulere seg og andre. Hjelperen kan selv få reaksjoner, eller symptomer på traumer, utbrenthet eller emosjonelle belastninger. Muligheter ses i egenomsorg, støtte av kollegaer og nære personer, kjennskap til seg selv, bruk av mestringsstrategier og beskyttelse av fritid (Bufdir & RVTS sør, 2022). I trygge relasjoner opplever vi mindre stress og angst (wormnes, 2013, s. 18–28).

Teoretiske perspektiv og sentrale begreper

Dette kapittelet tar for seg konseptet kjærlighet, og de relaterte begrepene empati, medfølelse og omsorg. I tillegg presenteres noen utvalgte sentrale teorier for å besvare problemstilling. Sentrale begreper presentert er de fagrelaterte begrepene empati, medfølelse og omsorg. Teorier presentert er Maslows behovshierarki, selvbestemmelsesteori (Ryan & Deci), oppvekst-teori, sosialiseringsteori, Bowlbys (1988) tilknytningsteori, kommunikasjonsteori, sosialkonstruktivisme og maktteori. Hensikten er ikke å gi en full innføring i all aktuell teori, men å fremheve viktige konsepter for å bedre forstå metoden, funnene og diskusjonen.

Konseptet “kjærlighet”

Med et konsept menes samling av ideer om et fenomen. Innenfor filosofi er det kort fortalt det abstrakte innholdet knyttet til et språklig term. Det finnes flere forståelser og definisjoner av kjærlighet. Derfor er kjærlighet forsøkt definert og skilt fra flere tilknyttede sentrale begreper, slik som som empati og omsorg. Å se på nærliggende konsepter kan skape en mer oversiktlig forståelse av konseptet, og ofte brukte begreper for å hjelpe å forklare og forstå kjærlighets-konseptet. Det kan være empati, altruisme, nestekjærlighet, etikk, anerkjennelse, trygghet, respekt, kommunikasjon, medvirkning, solidaritet, tilhørrelse, deltakelse, og flere. Begreper er ikke faste og klare størrelser, men forståelser vi kan forholde oss undrende og kritisk til (Follesø, 2019). Det finnes ingen entydig definisjon på kjærlighet.

Empati, medfølelse og omsorg

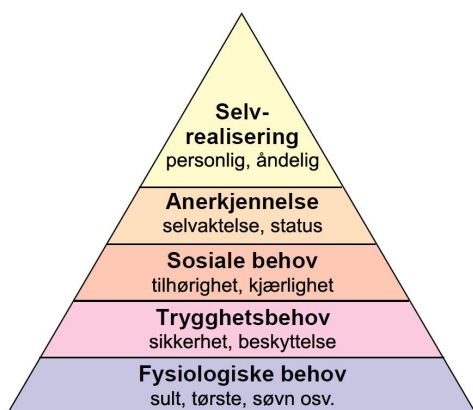
Empati er internasjonalt kjent og brukt, blant annet i profesjonelt sosialt arbeid og barnevern. *Empati* kan defineres som evnen til lytting, innlevelse, innfølelse og samfølelse (Eide & Eide, 2004, s. 35). Helgesen (2017, s. 8 & 80) definerer empati som evnen til å leve seg inn i andre menneskes følelser. Røkenes & Hanssen (2012, s. 181) definerer empati som innfølelse. *Innfølelse* kan defineres som å leve seg inn i andres personers indre, subjektive opplevelser, både innholdsmessig og affektivt. Flere påpeker empatiens emosjonelle og kognitive side (Bibeau et al., 2015; Eide & Eide, 2004, s. 35; Fulton, 2018; Helgesen, 2017). *Emosjonell empati* defineres som å leve seg inn i, og oppleve andres følelser. *Kognitiv empati* defineres som å leve seg inn i hvordan det er å være den andre, i tanker og oppfatninger av egen rolle (Helgesen, 2017, s. 80). I fagboken til Eide & Eide (2004, s. 38–40) anses empati som en forutsetning for godt sosial- og helsefaglig arbeid. Det finnes ingen faglig enighet om

definisjonen, og hvilken rolle den har i profesjonell kommunikasjon. Ofte skilles det mellom empati i dagliglivet og empati i yrkeslivet (Eide & Eide, 2004, s. 35). Profesjonelt kan en utvikle bevissthet rundt hvordan den empatiske prosessen foregår og fungerer. Profesjonell empati er en faglig ferdighet som krever fagkunnskap, vilje til å være rettet mot den andre og evne til selvrefleksjon. Et eksempel på profesjonell empati kan være å lytte mellom linjene.

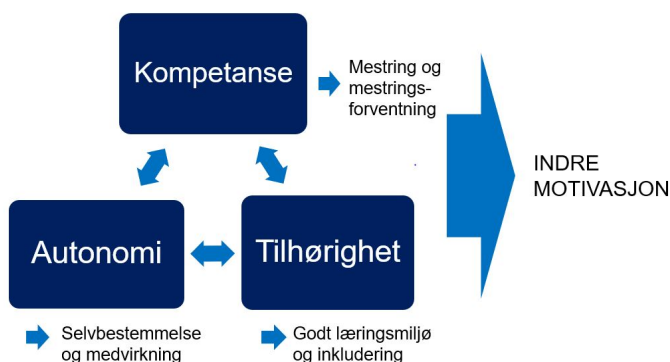
Forskning viser til begrepet medfølelse som et viktig og sentralt begrep når man diskuterer kjærlighet (Bibeau et al., 2015; Binder, 2019; Fulton, 2018). *Medfølelse* kan defineres som å møte smerte og lidelse med oppmerksomt og vennlighet, med ønske om, vilje til, og innsats for å lette smerten. Medfølelse rommer slik både en tragisk og en grunnleggende relasjonell dimensjon ved det å være et menneske. Vi trenger at noen ser seg villig til å ta inn over seg hvordan vi har det når vi lider. Ønsket om å lindre smerten som hovedforskjellen mellom empati og medfølelse. Slik blir medfølelse noe mer og litt annet enn empati. Medfølelse blir ofte forklart som noe altruistisk (Bibeau et al., 2015; Binder, 2019; Fulton, 2018). Begrepet *altruisme* brukes for å betegne vår evne til å være hjelpsomme overfor andre, uten å forvente å få noe tilbake (Helgesen, 2017, s. 353–355).

Begrepet omsorg kan også ha flere betydninger, og har assosiasjoner til begrepet kjærlighet. Omsorg er en overordnet verdi i sosial- og helsefaglig arbeid, og grunnleggende forutsetning for profesjonell og hjelpende kommunikasjon. Begrepet kan blant annet forstås som *omtenksomhet*, å bry seg eller bekymre seg for noen. Tradisjonelt innebærer det å ha omsorg for noen, både å sørge for og våke kjærlig, samtidig som det kan knyttes til sykdom, bekymring og byrder. I denne kontekst betyr begrepet først og fremst å ivareta den andre som enkeltmenneske, også med tanke på relasjoner og betydning av disse for livskvalitet. Kommunikasjon og omsorg henger ofte sammen, eksempelvis om å finne ord som bærer eller skaper nærhet med den andre. Omsorg forutsetter og innebærer bla. nærhet til seg selv, egne følelser og reaksjoner, vilje til å innstille seg den andre, og mot og evne til å forstå eller finne måter å forstå den andre. På engelsk “care” tatt fra begrepet “caritas”, som betyr nestekjærlighet. Videre er *omsorgsprofesjonalitet* karakterisert av hjelpende profesjoner som trener “blikk” for andres behov for omsorg, støtte og hjelp. Omsorgsrelasjonen karakteriseres av stikkordene; empati, fagkunnskap og målorientering (Eide & Eide, 2004, s. 32–34). Kvello (2012, s. 21) viser til varme og kontroll som viktigste omsorgsdimensjoner.

Motivasjonspsykologi

Modellen illustrerer Maslows behovshierarki. Bilde er hentet fra estudie.no (Sander, 2022). Maslows behovshierarki viser til kjærlighet som et menneskelig behov, under sosiale behov. Behovspyramiden har tradisjonelt hatt en sentral posisjon innenfor motivasjonspsykologi. Behovene har noe ulik betydning, og de nederste fysiologiske behovene er viktigste og bør være dekket først. Flere psykologiske faktorer eller behov er også av fundamental betydning for livskvalitet, sosial tilpasning, og psykisk helse. Fravær av behovene kalles *emosjonelle underskudd* (Helgesen, 2017, s. 82–89).

Denne modellen illustrerer Ryan & Decis (2000) selvbestemmelsesteori. Bilde er hentet fra nettsiden til Universitetet i Agder (2022). Selvbestemmelsesteori er også en motivasjonspsykologisk teori. Den viser til 3 grunnleggende behov for god psykisk helse. Disse er; 1. *autonomi* eller selvbestemmelse, 2. kompetanse og 3. tilhørighet. I tillegg kan det være nyttig å reflektere over behov som kan komme i konflikter (Helgesen, 2017, s. 83–85; Ryan & Deci, 2000). Motivasjon produserer handling, og vi kan være motivert av forskjellige intensjoner, eksterne og interne (Ryan & Deci, 2000).

Teori om barndom, tilknytning og sosialisering

Barndommen har egenverdi. Synet på barn har gått fra å anses som objekt til subjekt. Istedenfor å betrakte barn som uferdige, bør det fokuseres på hva som kjennetegner, og arbeide for at de skal bli aktører. Dette kan vi blant annet se via rettigheter, som brukermedvirkning. Barn defineres i kultur, og en bestemt tid styrt av rådende oppfatninger i politiske, sosiale og kulturelle institusjoner. Barndommen er derfor forankret i biologiske forhold og sosiale konstruksjoner (Kvello, 2012, s. 14–15).

Bowlby (1988) viser til tilknytningsteori som handler om “indre arbeidsmodeller” som dannes i våre første leveår, og videre til voksne mennesker. *Indre arbeidsmodeller* viser til det spedbarnet henter inn av forestillinger, forventninger og følelser, som resultat av omsorgen barnet får (Bunkholdt & kvaran, 2015, s. 58). Hjernen formes og lager “skjemaer”, først og fremst i første leveår og som barn, men også som voksen (Bufdir & RVTS sør, 2022; Kvello, 2012, s. 20). Utvikling av selvbylde og egenverd foregår i hele utviklingsprosessen, også i voksen alder (Bunkholdt & kvaran, 2015, s. 58).

Oppvekst handler om sosialisering. Sosialisering kan beskrives enkelt som hvordan barnet fra fødselen utvikler seg til et aktivt samfunnsmedlem. Dermed er sosialisering et omfattende begrep som blant annet handler om utvikling av ferdigheter, atferdsmønstre, holdninger, verdier og motivasjon. På tvers av kultur, rase, etnisitet og tilhørighet, er det viktigste målene for vellykket sosialisering, at en person lærer å ta ansvar for seg selv og sitt liv ved gode valg og økonomisk uavhengighet. Det vises bla. her populært til læring av mentalisering, og selvregulering. *Mentalisering* er å bli kjent med andre og seg selv, og betegner ferdigheter i å se seg selv og den andre med “innenfra”-blikk, i tillegg til å se seg selv med “utenfra”-blikk. *Selvregulering* betyr å kunne regulere eller styre seg selv. Dette innebærer tankeregulering, atferdsregulering og emosjonsregulering. Vi formes i våre sosiale interaksjoner. Det er en aktiv og gjensidig prosess, vi både former og formes av miljøet. Sosialisering skjer som oftest via *sosialiseringsagenter*, som betegner personer som påvirker/ medvirker i sosialiseringprosessen (Kvello, 2012, s. 19–28).

Dersom barn skal ha innflytelse/medvirkning på ulike sider ved livet, må en finne ut hva barna mener og ønsker, samt ta del i deres verden. Barneperspektiv er begrepet for hvordan barn oppfatter verden. Barn har lenge blitt sett på som sin egen gruppe, kjennetegnet av bla.

mindre utviklede kropp og hjerne. De har gjerne andre erfaringsgrunnlag og en annen kompetanse enn voksne. I tillegg er de avhengige av omsorg og veiledning fra voksne, og voksnes handlinger og holdninger, for gjennomslag av deres meninger. Barneperspektivet ses som et perspektiv med flere perspektiver i seg, da barn har forskjellige perspektiver på verden, bla. på grunn av alder og forskjellige kulturell hjemmekultur. Når en forsøker å ta barneperspektivet og barns perspektiver, forsøker voksne å se den verdenen som barn lever i. Dette kan øke voksnes forståelse av hvordan barn tenker, og opplever. For de minste barna, må en tolke kroppsspråk og mimikk. De eldre kan ha samtaler (Kvillo, 2012, s. 208–209).

Kommunikasjonsteori

Begrepet kommunikasjon fra latinsk betyr å gjøre noe felles. Profesjonell kommunikasjon viser til kommunikasjon som hører til yrkesrollen som hjelper, og er basert på yrkets verdigrunnlag. Mennesker kommuniserer oversiktlig verbalt og nonverbalt, og kommunikasjonen er sjelden entydig, og må dermed tolkes (Eide & Eide, 2004, s. 15–17). Fireperspektivmodellen viser til egenperspektivet, andreperspektivet, det intersubjektive opplevelsesfellesskapet og kontekst/samhandlingsperspektivet. I egenperspektivet blir opplevelser forstått og sett ut fra eget perspektiv, på bakgrunn av egne holdninger, erfaringer og kunnskaper. Andreperspektivet illustrerer hvordan vi forholder oss til den andres opplevelse. Hvor perspektivene møtes og deles eller blir felles er det intersubjektive opplevelsesfellesskapet. Gjensidig kommunikasjon er et menneskelig behov. Det handler om deling av psykologiske tilstander, om “vår verden”. Dette skjer i dialog hvor begge parter aktivt deltar. Det fjerde perspektivet er samhandlingsperspektivet og her legges vekt på kontekstens betydning. Kontekst er med på å forme relasjon (Røkenes og Hanssen, 2012, s. 39-49). Det handler om å skape positive erfaringer. Et opplevelsesfellesskap skaper trygghet, forståelse og anerkjennelse. Slik kan en få innsyn i andres opplevelser, kunne imøtekomme deres behov og bidra til meningskapning.

Rosenberg (2015) har skrevet bøker om “Nonviolent communication” (NVC) som oversiktlig handler om å skape intersubjektive opplevelsesfellesskap av empati, samarbeid, autensitet og frihet. *“If “violent” means acting in ways that result in hurt or harm, then much of how we communicate could indeed be called “violent” communication”*. *“Words matter. Find common ground with anyone, anywhere, at any time, both personally and professionally”* (Rosenberg, 2015). “Nonviolent communication” blir oversatt til “ikke-voldelig språk”, i

tillegg til omtalt som “compassionate communication” eller “collaborative communication” i kommunikasjonsvitenskap (Rosenberg, 2015). Det ikke-voldelige aspektet er inspirert av Gandhi (Carrington & Griffin, 2011). NVC er en strukturert form for kommunikasjon som søker å skape interpersonlig forståelse og forbindelser gjennom kommunikasjon av vurderingsfrie observasjoner, anerkjennelse av personers følelser, behov og verdier, og forespørsler av spesifikke handlinger for å møte disse behovene (Rosenberg, 2015). NVC har gitt positive utfall i diverse felt, som i familielivet, klasserommet, fengsels reformer, helsefag og sosialarbeid (Brooke et al., 2021). Men mangler mer forskning, mest forskning på engelsk, NVC er en måte å styre fokus (Carrington & Griffin, 2011).

Sosialkonstruktivisme

Mennesker konstruerer sine egne verdener. I tillegg til samfunnet vi lever i som er sosialt konstruert. Som sosialarbeider søker en innsyn i dette, og hvordan verden erfares for mennesker som subjekter, for å bedre forstå og hjelpe. Sosialkonstruktivisme, som vitenskapsteori, viser overordnet til antakelser om verden, eller deler av verden, som sosiale konstruksjoner. Dermed produkt av menneskers krefter, eller kognitive virksomheter. Tanker, beslutninger og handlinger er eksempler på kognitive virksomheter Sosialkonstruktivister vil hevde at man ikke kan redegjøre for eksistens, egenskaper eller atferd uten å henvise til kollektiv av erkjennende subjekter. Sosiale konstruksjonsprosesser er historiske størrelser med forløp i rom og tid. Teori og kunnskap om den sosiale realitet som kontinuerlig skaper realiteten, er avhengig av kunnskap mennesker har om den. Moralsk sosialkonstruktivisme viser til moralske verdier og normer blir antatt konstruert etter menneskers ideer, vurderinger eller oppfatninger om hva som er riktig eller galt (Nortvedt & Grimen, 2004, s. 141–155).

Kjærlighet som konsept skaper en virkelighet. Innenfor sosialkonstruktivisme finnes postmodernismen, om språk som skaper virkelighet. Alle tanker vi uttrykker er i form av språk. Hvilket språk som snakkes varierer med kontekst. Eksempelvis med venner språk tilpasset vennskapet, akademisk språk i akademiske tekster, eller med babyer ofte uforståelig babyspråk. Behersker vi området språk vil vi lykkes bedre på området. Kampen om politikken er ofte kampen om språk. Ofte er herskende språk bestemmende for hvordan vi tenker. Fortellinger har makt, den som eier fortellingen kan utøve makt gjennom den. Språk er makt. Mennesker lærer og lever i fortellinger. Vi lager fortellinger om oss selv, fortellinger om vår historie og om meningen med tilværelsen. Menneskets fantasi og menneskets evne til

å tro at disse fantasiene er virkelige er særegent for mennesker, og en mulig forklaring på vår enestående suksess. Når vi studerer har vi tilgang til disse fortellingene, som ikke sanne eller falske, men gode eller dårlige. Fortellinger kan undersøkes ut fra om de har lyttere (J. O. Jacobsen, personlig kommunikasjon, 2020). Hvordan man forstår konsepter, og hvilket innhold man gir det, er avhengig av hvilket perspektiv man inntar (Langsrud et al., 2017).

Maktteori

Bourdieu viser populært til habitusbegrepet, doxa, og symbolsk makt, ofte i forbindelse med samfunnsforskning. *Habitusbegrepet* handler om å forstå menneskers handlinger, ved analyse av hvordan objektive strukturer i samfunnet internaliseres kroppslig. Habitus omfatter systemer av persepsjons- vurderings- og handlings-kriterier, som resultat av det sosiale internalisert i kroppen. Oppvekstvilkår skaper forskjellige vilkår for internalisering av de objektive strukturene og mennesker utstyres med forskjellige kapitalformer, som gir forskjellige vilkår i forskjellige felter. Habitus er ikke noe statisk, og kan dermed forandres (Mik-Meyer, 2007, s. 68–90). Enkelt refererer habitus til personers væremåte (Gray & Webb, 2013, s. 37). *Doxa* viser til taus viten, som skaper utgangspunkt for naturlige kategoriseringsprosesser, reproduisert gjennom forskjellige arenaer som vi er del av. Et felts doxa refererer til et felts selvfølgeligheter. Doxa danner mentale strukturer. *Den symbolske volden* viser til en usynlig form for tvang, som skjer naturlig ved at vi ikke gjenkjenner det som tvang, nettopp fordi den er internalisert. Den kan utøves så lenge undertrykte samarbeider med personer som undertrykker dem (Mik-Meyer, 2007). Habitusbegrepet ses i lys av vanens makt, både innenfor eksempelvis fagfelt som diverse forskjellige institusjoner, til individnivå hvor hver enkelts sosiale innlærte måter å tenke og handle på. På individnivå dreier det seg altså om f.eks sosiale erfaringer, språket vi bruker, vår klesdrakt, osv. Dette innebærer at vi må ta i bruk bevisstgjøringsarbeid om vi skal klare å se eller ta handlingene i lys av andres perspektiv, og om vi skal bryte med ubevisst vaner hvor væremåte avspeiler eller står i fare for symbolsk vold. Da er det nyttig med begrepet doxa, som viser til det som skjer naturlig og som det sjeldent stilles spørsmål ved. F.eks familiers innarbeidede rutiner. Symbolsk vold illustrerer uerkjente maktforhold, eller uoppdagede maktforhold. Vi bør stille kritiske og spørrende spørsmål for å oppdage maktforhold som påvirker (Aamodt, 2012). Om å ikke ta antakelser for gitt, og bli bevisst våre antakelser gjennom dialog med andre (White, 2016).

Freire igangsatte ny pedagogikk med dialog i sentrum. Lærestoffets utgangspunkt var det som var viktig for studenten. Sentralt var ideen om å være subjekt i eget liv. Freire så livet som en oppgave, og ikke som en gitt realitet en må godta og tilpasses. Mennesker skal kunne leve et verdig liv ved å forbedre livet og løsrive seg fra undertrykkende vaner og roller. Det ble derfor viktig å sikre hver student som likeverdige deltakere i et fellesskap, og for å bygge opp identitet og selvaktelse. Studenten skulle møtes med tillit, forventning og ansvar, og etterhvert læres å bli bevisst hvordan en opplever virkeligheten og behandle den kritisk, med mål om forandring til det bedre. Pedagogikken er aktuell i hele verden, eksempel da flere grupper av stigmatiserte og sårbare mennesker som mangler ord for sine rettigheter. Han ønsket å bevisstgjøre mennesker i alle aldre om forholdene de lever under, og om hvilke muligheter en har, både som personer og for å skape endringer i sin tilværelse. Freire bidro til å igangsette reformer, hvor sosialarbeidere og pedagoger forsøkte å finne løsninger på sosiale problemer, og danne institusjoner for å fremme sosial rettferdighet, for slik å endre fastlåste sosiale forhold (Freire, 1999). Freires “bank-oppfatning” av undervisning kaster lys på aktivitet som ikke strekker seg lengre enn til å motta, registrere og oppbevare kunnskap. Undervisningen lider av forteller-syken hvor studenter skal “fylles” av læreren. Mennesker risikerer dermed sin utfoldelse av skaperkraft. Frigjørende pedagogikk sees som motsatt. Istedenfor mennesker som skal bli til for andre, ønskes det at mennesker skal være til for seg selv (Freire, 1999, s. 54–58).

Metode og metodiske overveielser

Dette kapitlet tar for seg metoden brukt i masteroppgaven. Metoden brukt er “The integrative review” som i korte trekk omhandler prosessen og arbeidsmetodikken i fire faser, brukt i omfattende og systematiske litteratursøk. Data består altså av tekster og allerede innsamlet data. Hensikt var å finne mye litteratur på et felt, dokumentere søkene og gjøre dem etterprøvbare (Ringdal, 2018, s. 74). Formålet er å oppsummere tidligere empiri for å gi en mer omfattende forståelse av et spesifikt fenomen. Metoden ble valgt da den skaper oversikt over mest mulig forskning på et område, oppsummerer flere kilder, og trekker konklusjoner. Den er gjerne den bredeste av flere mulige typer anmeldelser, hvor den unikt tillater kombinasjoner av mangfoldige metoder (Whittemore og Knafl, 2005). Svakheter med metoden er gjerne en lite beskrevet analyseprosess, og det ble derfor anbefalt og brukt Strauss & Glaser (1967) “The constant comparison method”.

Systematiske litteratursøk

I “The integrative review” er første fase “problem identification stage”. Den kjennetegnes av en tydelig identifikasjon av problemet og formål for anmeldelsen. Det tenkes da gjennom variabler av interesser, som konsepter, målpopulasjon, og problem. I tillegg til passende prøvetakingsramme, som typer empirisk studier, og teoretisk litteratur. Dette tilrettelegger for resten av fasene i anmeldelsen, spesielt med tanke på å skille mellom aktuell og mindre aktuell informasjon i data-mangfold. Dette gir fokus og avgrensning (Whittemore og Knafl, 2005). I problemstillingen undres det over hvordan konseptet kjærlighet kan forstås og praktiseres i sosialt arbeid og barnevern. Det ble derfor søkt hovedsakelig med søkeord som “kjærlighet” og “barnevern”, med synonymer og tilknyttede begreper. I litteratursøkene ble det brukt både norske og engelske søkeord. Det viktigste var å få en grov oversikt over temaet, spesielt fagbegrepene. De systematiske og fokuserte litteratursøkene viste i praksis å avgrense søket ved hjelp av sentrale nøkkelord, faglige søkeord, titler, begreper og synonymer kombinert på ulike måter (Whittemore & Knafl, 2005). Engelske søkeord gav betydelig større treff og flere kilder. Dess flere søkeord i hvert søk, dess større antall treff. Dess flere “alle typer” og “alle år”, dess flere antall på søk. Om antall treff ble for stort, ble det forsøkt inkludert andre søkeord, avgrenset søket mer eller brukt nye søkeord. Nye søkeord oppstod underveis i hele prosessen. Artikler kunne eksempelvis inneholde nye ord eller synonymer det ikke hadde vært tenkt på. Eksempelvis social love, family inclusion,

mature care, nonviolent communication, professional conduct, childminding, family childcare, og resilience. Det kan fort bli for mange synonymer og søkeord. Dersom mengden treff blir for stor, reduseres søket til søk med mest relevante søkeord, som søkeordet “kjærlighet”, kategorisert som tema 1. Full oversikt over alle søkeord som ble brukt finnes i vedlegg 2. Her har søkeordene også blitt systematisert.

Den andre fasen ”Literature search stage” skal sikre godt definerte litteratursøk-strategier, da det er kritisk for kvalitet av enhver type anmeldelse. Enhver prøvetakingsbeslutning begrunnes og gjøres eksplisitt. Derfor bør det være tydelig dokumentert i metoddelen, inkludert søketermene, databasene som brukes, ytterligere søkestrategier og inkluderings- og eksklusjonskriteriene for å bestemme relevante primære kilder. Det skal være muligheter for etterprøvbarehet. Viktigste inntak til litteratur blir ansett som bibliotekets databaser. Her er sentrale forskere, forfattere eller forskningsmiljøer i feltet sentrale i litteratursøk, i tillegg til andre aktuelle kilder (Whittemore & Knafl, 2005). Det har i hovedsak blitt brukt Universitetets database Oria, men også 3 andre anbefalte databaser for sosialfag. Disse databasene er; SocINDEX, Scopus og Social science premium collection. Disse utmerker seg for engelske søk, og for å dekke større mengder data, samt internasjonal forskning rundt konteksten og konseptet kjærlighet. Databasene fungerer som et felles søkevindu, hvor det er mulig å søke etter alle typer litteratur (Ringdal, 2018). Det ble ønskelig med “teknisk” kunnskap i å bruke databaser, for å gjøre de systematiske litteratursøkene. I databasene brukes symbolet “*” for å få frem alle varianter av et ord. Bindeordene “OG/ELLER” og “AND/OR” brukes for å få frem forskjellige varianter i søk. Å bruke ELLER istedenfor OG, mellom forskjellige søkefelt, gir betydelig flere treff, men søkefeltene trenger ikke å være knyttet sammen. Ønsker jeg å få treff på begrep som består av flere ord, må jeg sette dem sammen med “”, f.eks “barnevernets praksis”.

I vedlegg 3 og 4 vises systematiske litteratursøk i Universitetets database; Oria. En fordel med Oria er at den gir relevante treff med søkeord selv med rettskrivingsfeil (Ringdal, 2018, s.75). I første søkefase kombinerte jeg søkeord i avanserte søk, se vedlegg 3. Underveis ble det oppdaget at det var gjort søk i fanen for biblioteket på UiS, istedenfor i norske fagbibliotek. Dette resulterte i noe mindre treff, og det ble derfor deretter gjort videre søk i norske fagbibliotek. Det ble gjort både norske søk og engelske søk. Diagrammene viser avanserte søk, men i ettertid ble det gjort normale søk med kombinerte søkeord, for deretter å

avgrense søket. Dette ble anbefalt, etter tips ved biblioteket på UiS. De normale søkene ble gjort som avanserte søk direkte i et enkelt søk, ved bruk av parenteser, se vedlegg 4. En velger da ikke type tekster, årstall eller språk, på forhånd, men avgrenser i ettertid. Dette da det ellers lett oppstår tekniske feil, i databasen Oria under fanen for avanserte søk. Vedlegg 5 viser søk i andre databaser, på engelsk. Databasen Social science har flere av de samme treffene som Oria gav. Databasen gir sannsynligvis også flere og mer relevante treff, men likevel virker det vanskeligere å få relevante treff med engelske søkeord, kanskje fordi kjærlighet ble innført i Norges lov, eller mengden blir for stor. Det ble også registrert noen tekniske problemer med søkefeltene når det gjaldt funksjonen for AND og OR. Eksempelvis søkeordene love” AND “social work” markerte kun treff som inneholdt “social work”. Scopus gav gjerne flest aktuelle treff på artikler til min problemstilling.

Etter anbefalinger fra Universitetets bibliotek og veileder, ble det brukt programvarene Zotero og Rayyan. Programvarene har vært med i sortering gjennom inklusjons- og eksklusjonskriterier. Samt valg for utprint og gjennomlesing for utvelgelse av valgt data for analyse, funn og diskusjon. Det ble sett etter antall data fra rundt 10-15 fagfellede vurderte artikler. Her presenteres diagram 1, som viser inklusjons- og eksklusjonskriterier.

Inklusjonskriterier	Eksklusjonskriterier
<ul style="list-style-type: none"> - Inneholder søkeordet “kjærlighet” - Artikler fra fagfellevurderte tidsskrift - Aktuelle tidsskrift - Nyere forskning (helst fra siste 5 år) - Norsk eller engelsk språk - Artikler som bidrar til å besvare problemstilling 	<ul style="list-style-type: none"> - Eldre forskning - Andre kilder enn artikler fra fagfellede vurderte tidsskrift - Artikler fra u-aktuelle tidsskrift - Andre språk enn norsk og engelsk - Artikler som ikke, eller i liten grad, kan svare på problemstilling.

Forskningsetiske vurderinger og metodisk kvalitet

“Data evaluation stage” er tredje stadiet og omhandler studiens autensitet, metodisk kvalitet, informasjonsverdi, og representerbarhet av tilgjengelig hovedkilder. Forskningsmetoden er ansett som forskning av forskning, og møter derfor samme standarder som hoved eller primær forskning i metode-kvalitet. Stadiene i metoden sikrer god kvalitet, og gir både

muligheter og utfordringer. Systematiske skjevheter og feil kan skje i enhver fase. Det blir derfor viktig med data-analyse-strategier (Whittemore og Knafl, 2005).

Ofte er egen forkunnskap brukt som utgangspunkt, og en tolker andres kilder, som igjen gjerne har tolket. Slik blir det altså ofte egen tolkning av sekundære kilder. Denne avhandlingen er hovedsakelig påvirket av forkunnskap som barnevernspedagog, student miljøterapeut og sosialarbeider, i tillegg til blant annet egne erfaringer og kompetanse. Ufullstendige og partiske søk resulterer ofte i utilstrekkelig databaser og potensial for unøyaktighet. Ideelt sett er all relevant litteratur om konseptet av interesse inkludert til gjennomgang, men det er for utfordrende og kostbart. Begrensninger tilknyttet inkonsekvente søketerminiologer og indeks-problemer vil kunne resultere i å kun anskaffe rundt 50% av kvalifiserte studier. Derfor inkluderes det også andre anbefalte tilnærminger som “ancestry searching”, journal-håndtak, nettverk og søk i forskningsregistre. Det er også aktuelt å ta opp spørsmålet om publikasjonsskjevhet. Generelt identifiserer et omfattende søk en gjennomgang av det maksimale antallet kvalifiserte primærkilder, ved bruk av minst to til tre strategier (Whittemore & Knafl, 2005). Fagbegrepene reliabilitet og validitet kan brukes til å se i hvilken grad en kan stole på funnene. *Reliabilitet*, eller *pålitelighet*, kan måles ved å se på om gjentatte målinger med samme måleinstrument gir samme resultat. Eksempelvis viser flere artikler til intervjuer med barnevernsarbeidere om utfordringer i praksis med konseptet “kjærlighet”. *Validitet*, eller *gyldighet*, kan måles ved å se på om en faktisk måler det en ønsker å måle (Ringdal, 2018). F.eks om flere av artiklene og fagbøkene støtter flere funn. Eksempelvis støtter alle artiklene at “kjærlighet” som problematisk og vanskelig å definere.

Det er anbefalt å referere til data tydelig og gjøre det etterprøvbart (Ringdal, 2018, s. 71).

Kvalitetssikrede kilder er ifølge Dallands kildehierarki (Dalland, 2017, s. 153–154):

1. Vitenskapelige tidsskrifter. 2. Monografier (vitenskapelige bøker eller avhandlinger).
3. Fag- og forskningsrapporter. 4. Lærebøker og fagbøker. 5. Offentlige publikasjoner
6. Leksika, fagleksika og ordbøker 7. Fagtidsskrifter. 8. Aviser, kronikker og meningsytringer.
9. Skjønnlitteratur. 10. Uformelle kilder (f.eks Wikipedia). Det ble derfor valgt et passende antall artikler fra vitenskapelige og fagfelledevurderte tidsskrift, fra nyere tid, og fra både sentrale norske og engelske databaser. Dette er vist i inklusjons-og eksklusjonskriterier.

Data analyse

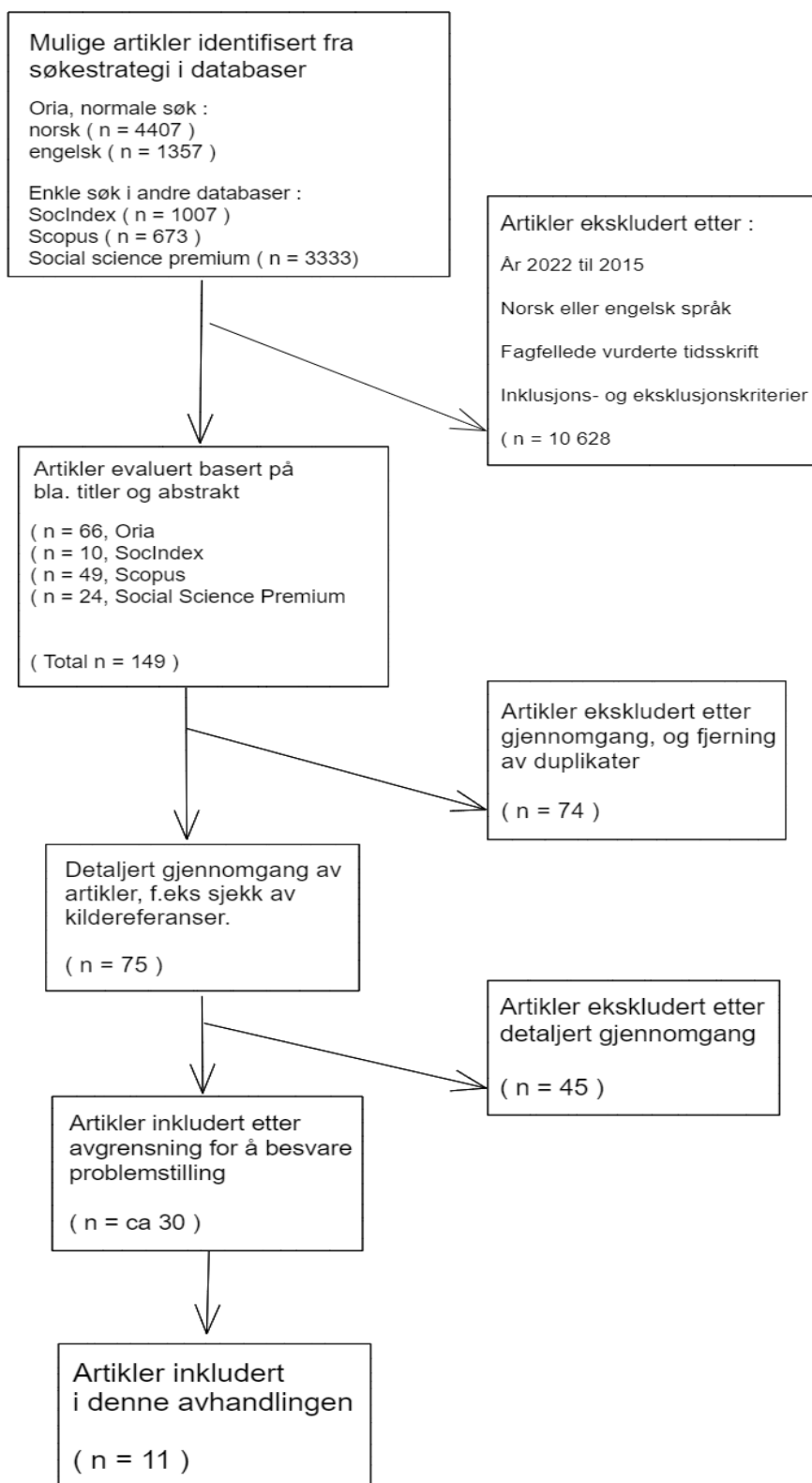
“Data analysis stage” viser til prosessen med “data reduction”, “data display”, og “data comparison”. Dette ble gjort for å gjøre et datautvalg (Whittemore & Knaf, 2005). For analyse ble det brukt “the constant comparison method” av Glaser og Strauss (1967), som anbefalt av Whittemore & Knaf (2005) (Tembo & Studsrød, 2019). Analyseprosessen kombinerer analytiske prosedyrer av konstant sammenligning, og eksplisitt koding med formål om å systematisk generere teori. Det ble begynt med å systematisere tekster etter nøkkelord for innhold, kontekst, og oversiktslesing, og deretter en mer detaljert gjennomgang av merkelapper i Rayyan. I siste omgang ble det gjort en enda nøyere gjennomgang av de valgte kildene (Glaser & Strauss, 1967; Tembo & Studsrød, 2019).

Studie karakteristikk

Her presenteres kakediagrammene 1 og 2. Første kakediagram er resultat fra norsk forskning. Andre kakediagram viser resultat fra engelske søk. Kakediagrammene viser omtrentlig antall treff med søkeord fra vedlegg 2 (som inneholder alle søkeord brukt i studiet). Omtrentlig da søkeord ble tilpasset, og ulikt kombinert. Kakediagrammene viser altså en grov oversikt og veivalg over aktuelle temaer tilknyttet kjærlighet. Det ble søkt fagellede vurderte artikler som forskning fra aktuelle tilknyttede temaer, fra siste fem år. Tema 1 i kakediagrammene tilsvarer tema 1 “kjærlighet”, jf vedlegg 2. Tema 1 og 2 tilsvarer altså temaene “kjærlighet” og “lovverk og rettigheter”. Tema 3 er “yrkesutøvelse”, tema 4 er “kommunikasjon”, og tema 5 er “hjelpetiltak”. Totalt var det flest antall treff, og mest forskning på engelsk, men vektningen syntes ulik. Norsk forskning synes å ha mer fokus på hjelpetiltak og konseptet kjærlighet, mens engelsk forskning viser mer til forskning om kjærlighet i kommunikasjon, og ellers jevnere fordelte satsinger under hvert tema.

Her presenteres diagram 4. Dette er et flow diagram for søk og utkom.

Full detaljert søkestrategi finnes i vedlegg 3, 4, og 5. Det ble brukt programmet *Excalidraw* for å tegne modellen. Med (n = x) tenkes omtrentlig antall (Excalidraw, 2022).

Likheter og ulikheter

Det ble som nevnt brukt programvarene Zotero for kildehenvisning, og Rayyan som verktøy for kategorisering og utvelgelse. Rayyan gav oversikt og muligheter for hovedsakelig sortering, ekskludering, inkludering, og merkelapper. Det ble importert kilder fra Zotero til Rayyan ved å eksportere samling i RIS. Noen av de valgte dataene finnes i flere søk. Dette vil si at søk fra Oria gav noen like resultater i aktuell data fra søkestrategi. se vedlegg 1.

I analyseprosessen ble det funnet en del sentrale og gjentakende teoretikere og teorier i temaet. Dette tyder på aktualitet ved bidrag og innflytelse i diskusjoner om kjærlighet, både fra valgt data, og fra flere andre aktuelle data. Det ble derfor integrert en del av dette i avhandlingens teoretiske perspektiv og sentrale begreper. Valgt data ble også valgt utfra henvisninger. Blant annet viser flere av de valgte dataene til Rogers (1956) bidrag til empati-forståelse (Szeintuch, 2020; Tanner, 2020; Young et al., 2020). Dette ble notert som et likhetstrekk i prosessen. Herunder Godden (2017) og Szeintuch (2020) som viser til Hooks. A. H. (2000), (2003), (2009) om kjærlighet, politikk og sosialpedagogikk. Det var også populært å vise til Ryan & Decis (200) selvbestemmelsesteori (Godden, 2021; Neagu, 2021), og Bowlbys (1988) tilknytningsteori (Thrana, 2016). Samt makteoretikere, som Freires (1989) frigjørende pedagogikk (Godden, 2021).

Det har vært utfordrende å sortere og tydelig skille mellom funn, da tema går om hverandre eller lett kan ses i sammenheng til hverandre. Det ble med andre ord funnet mye interessant å se nærmere på, men med avhandlingens begrensede tid ble det stadig gjort begrensninger, også innenfor valgt data.

Funn

Her presenteres kort flere funn for masteroppgaven ved bruk av “the integrative review” og “the constant comparison method”. Funn presentert er fra valgte data, som er 12 artikler, se vedlegg 1. Overordnet viser metode-funn til tema som ofte henviser til andre sentrale temaer og teorier innenfor sosialt arbeid og barnevern. Det kan omhandle lov og rettigheter, kjønn, etikk, psykologi, sosiologi, filosofi, relasjoner, kommunikasjon, osv. Overordnet har data innholdsmessig en god del til felles, men med noe ulikt fokus, som teori, kontekst og problemstilling. Kort oppsummert viser valgt data innholdsmessig til noen sentrale diskusjoner om kjærlighet i academia og utøvelse rundt kontekst barnevern og sosialt arbeid. Data bidrar hovedsakelig med innsikt i konseptet kjærlighet ved å formidle historisk betydning, samt diskusjoner rundt konseptet i lov og rettigheter, og utfordringer og muligheter med konseptet i academia og praksis i barnevern og sosialt arbeid. Her er det gjentakende diskusjoner om tolknings- og definisjonsmuligheter og utfordringer. I tillegg presenteres noen ulike sentrale teorier med implikasjoner for praksis.

Historiske betydninger: Motivasjon, kvinnedominans og profesjonsutvikling

Historien til sosialt arbeid og barnevern, som ofte blir beskrevet og diskutert, viser til kjærlighet som alltid har vært en del av sosialt arbeid og barnevern (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Thrana, 2016; Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Derfor er det viktig å gi en kort historisk intro før funnene på konseptet presenteres. Det vises til sosialt arbeid og barnevern som ofte har vært motivert av rettferdighet og bekjempelse av fattigdom, dårlige levekår, osv (Szeintuch, 2020). I tillegg til statens allianse og kvinnedominans om ivaretagelse av samfunnets ansvar for omsorg av de svakeste (Neumann, 2021). Historie viser også til noen sentrale begreper, som nestekjærlighet, barmhjertighet, medfølelse, moral, respekt, omsorg og empati. Under regi av kirken og kvinners frivillige arbeid, var barmhjertighet og nestekjærlighet sentrale begreper. På 1930-tallet ble kjærlighet uttrykt som oppdragelse. Da sosialt arbeid og barnevern ble profesjoner på 1950-80-tallet, ble begrepene erstattet med omsorg og empati. Det ble da diskutert spenninger mellom nærhet og distanse, og mellom behandling og forvaltning (Økland & Sørsdal, 2020). Szeintuch (2020) viser til et dobbelt-mandat, mellom omsorg og kontroll, og viser til en kontrollert form for kjærlighet til fattige gjennom historien.

Historiske betydninger: oppdaterte menneskerettigheter

Viktige historiske hendelser i barnevern og sosialt arbeid er ofte tilknyttet lovverk og rettigheter (Neumann, 2021; Thrana, 2016; Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Kjærlighet innført i Norsk lov har flere likheter med FNs barnekonvensjon, og ble til på bakgrunn av oppdaterte menneskerettigheter, og et styrket rettighetsvern for barn, hovedsakelig med fokus på medvirkning og barnet som hovedperson. Samt regjeringens økt satsing på kompetanse og medvirkning, og barnevernsproffers ønske om å få konseptet innført som rettighet (Økland & Sørsdal, 2020). Konseptet har også flere likheter med bla. FNs menneskerettigheter, UNCRoC, IFSW og WHO. Bla. IFSW om sosial endring og empowerment, og WHO om “compassionate love” og altruistisk kjærlighet. I valgt data blir det i tillegg ofte henvist til, og tatt hensyn til lovrapporter, lovforarbeider, hørings- uttalelser, NOUs og andre aktuelle rapporter. Samt BLD, Forandringsfabrikken, Barnevernsproffene, og “Mitt Liv” barnevern (Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). I høringsuttalelser til loven omhandlet positive innspill om menneskelige sosiale behov, og deltakelse. Negative innspill omhandlet kjærlighet som problematisk å definere og uttrykke i praksis, konseptet som abstrakt og skjønsmessig, og om det burde rettighetsfestes. Funn tyder på kjærlighet innført i lov, kommer til uttrykk som symbolpolitikk og ikke endrer yrkesutøvelsen. Barne- og Likestillingsdepartementet presiserer at kjærlighet er innført i formålsparagraf som symbol på hvordan en skal møte barn, og ikke som en ny rettighet med nye krav (Økland & Sørsdal, 2020). Neumann (2021) ser likevel på innføringen som nye krav i profesjonen, og frykter konseptet fører til mer statlig kontroll og krav over følelser, hovedsakelig om å vise visse følelser, og at en risikerer å svekke egne prosjekter om sikring av kunnskapsbaserte og reflekssive forhold til seg selv som menneske og maktutøver. Det diskuteres også det organisatoriske, og prioriteringer i denne sammenheng (Neumann, 2021).

Historiske betydninger: håpefull politikk og praksis, og barnets beste som utgangspunkt

Young et al., (2020) bruker egenskapene ‘Warm Eyes’, ‘Warm Breath’, ‘Heart warmth’, og kjærlighet til å re-konseptualisere og arbeide mot barns beste interesser i barnevern. I 2019, i New Zealand skjedde det to betydningsfulle hendelser. På bakgrunn av UNCRoC og ANZ (Aotearoa New Zealand) fulgte 30 år, samt samarbeid med Australia og Norge, resulterte dette i en håpefull barnebeskyttelse politikk og håpefull praksis. Det ble lagt fokus på kjærlighet, og inklusive, deltakende og positive partnerskap med familier. Inspirert av Act (1989), dannet ANZ organisasjonen *Family Group Conference* (FGC), for å styrke og

motivere familie deltakelse, og for å gi trygghet til barn. Familie og andre skulle bli inkludert, og ansett kompetente. Det ble brukt barnefokus og barnesentrert praksis som innebærer å akseptere kompetansen til barnet, søke, lytte og handle på barnets definisjon av hans daglige liv. Dette henger også sammen med intersubjektiv anerkjennelse, samt kontekst. Norge ble kategorisert som familie serviceorientert, Australia som risikoorientert, og ANZ en plass i midten (Young et al., 2020).

Kjærlighet i skjønnsutøvelse

Data diskuterer kjærlighet i forhold til skjønnsutøvelse i barnevern (Neumann, 2021; Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Det blir satt fokus på dersom barnevernsansattes forståelse av begrepet kjærlighet varierer i stor grad, påvirker dette skjønnsutøvelsen. Kjærlighetsbegrepet tillater slik mulige trusler for likebehandling og forutsigbarhet. Dette da det i handlingsrommet kan oppstå uklarhet om handlingsvalg og hvilke hensyn som skal prioriteres (Økland & Sørsdal, 2020). Kjærlighet vil kreve overskudd i en hektisk arbeidshverdag med knapphet om tid og ressurser (Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Lovbestemt politikk setter rammer for sosialt arbeid og barnevern, om hvordan det skal være (Økland & Sørsdal, 2020). Young et al., (2020) viser til BK Art 3. som kan tillate flere ulike definisjoner, dermed ulike handlingsrom og skjønnsutøvelse. All lov møter disse utfordringene (Young et al., 2020).

Spenninger mellom det profesjonelle og det personlige

Det vises ofte til spenninger mellom det profesjonelle og det personlige, eller mellom nærhet og distanse (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Thrana, 2016; Økland & Sørsdal, 2020). Kjærlighet er ansett som å tilhøre privatlivet, og omhandle intime følelser, og har dermed vært gjenstand for diskusjoner og kritikk knyttet til profesjonalitet (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Økland & Sørsdal, 2020). At kjærlighet ble inkludert i formålsparagrafen, kan forstås som forventning til hvordan ansatte skal møte barn, og som uttrykk for barns behov og deltakelse i barnevernet. At loven valgte å inkludere begrepet kjærlighet ble mye diskutert, eksempel med tanke på begrepet har tradisjonelt blitt brukt for å beskrive relasjoner innad i familier, og det har derfor lenge tradisjonelt vært brukt andre begreper, også for å beskrive arbeidet (Økland & Sørsdal, 2020). Konseptet kjærlighet knyttes mer tradisjonelt til personlige forhold, og ikke profesjonelt arbeid (Holm et al., 2019). Dette kan også være problematisk med tanke på uskrevne grenser (Szeintuch, 2020). Herunder om staten ber den

enkelte om å føle og vise visse følelser, og dermed forsøker å kontrollere følelser. Det vises til Bvl §1-1, som rettsliggjort verdi og etisk ideal (Neumann, 2021).

Kjærlighet som vanskelig å definere

De aller fleste artiklene skriver om kjærlighet som vanskelig å definere (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Thrana, 2015; Økland & Sørsdal, 2020). Økland & Sørsdal (2020) benyttet teori fra Løgstrup (1991) om kjærlighet som en etisk fordring, og Honneth (2008) om kjærlighet som anerkjennelse. Av nyere forskning nevnes Thrana (2018) og Neumann (2012 og 2016). Thrana (2016) ser kjærlighet som subjektiv og erfaringsbasert, som grunnelement i menneskers sosiale omgang. Hun skriver om kjærlighet som anerkjennelse, og som fundament eller nestekjærlighet. Etter undersøkelser, er kjærlighet for ungdom og ansatte, å bli sett og anerkjent, både fysisk og emosjonelt. Kjærlighet er argumentert for å gi indre styrke og mot til å mestre hverdagen, og tro på egne muligheter. I tillegg kjærlighet som godt utgangspunkt for samarbeid (Thrana, 2016). Neumann (2021) mener konseptet er for abstrakt, poetisk, subjektiv, personlig, og umulig å definere en gang for alle. Hun mener omsorg er et bedre og mer passende ord. Szeintuch (2020) definerer kjærlighet i sosialt arbeid som sosial kjærlighet, og ikke romantisk eller sensuell. Det undersøkes om det finnes et tverrkulturelt konsept, hvor det henvises til distinksjoner mellom formål, religiøs og universell kjærlighet for mennesker, også kalt *Agape* i gresk filosofi. Konklusjonen etter gjennomgang er at kjærlighet burde bli reintrodusert i sosialt arbeid, som sosial kjærlighet, eller *agape*. Videre ses det på *Aroha* definert som å handle ut fra kjærlighet (Szeintuch, 2020). Young et al., (2020) skriver om *Aroha* som et multi-layered konsept, og er opptatt av kjærlighet som uttrykk og som handling av omsorg, bekymring, respekt og medfølelse for andre. I tillegg gir *Aroha* mening i tilværelsen, og det handler om oppmerksomhet og tilstedeværelse. Blant annet å lytte til hverandre, lære og vokse sammen. *Aroha* kan dermed gi grunnlag for å jobbe ærlig og dypt sammen (Young et al., 2020).

Forståelse av de tilknyttede fagbegrepene; empati, medfølelse og omsorg

Ofte er kjærlighet tilknyttet fagbegrepene; nestekjærlighet, empati, medfølelse og omsorg. Tanner (2020) skiller mellom empati, medfølelse, og omsorg. Empati som innlevelse, medfølelse som “følelser for” og ønske om å lindre smerten, og omsorg som handling. Tanner (2020) konkluderer med at medfølelse burde få mer oppmerksomhet innenfor sosialt arbeid og barnevern. Medfølelse er tilknyttet en “connectedness” og engasjement. Utfordringer

ligger bla. i motstrid mellom medfølelse og rettigheter, samt avhengighet av regler og prosedyrer, og mellom profesjonalitet. I tillegg nevnes kostnadene ved emosjonelt arbeid, og herunder medfølelse som kan gi flere fordeler for sosialarbeidere, enn negative virkninger. Medfølelse kan trenes gjennom meditasjon (Tanner, 2020). Neagu (2021) skriver om kjærlighet og omsorg, og poengterer at det sosiale og relasjonelle miljøet fra familier gir barna konteksten for deres utvikling og er nøkkel for identitetsformasjon (på lik linje med Deci & Ryan og Honneth. Dermed er det essensielt å forstå familiens mikrosystem, for å forstå komplekse behov barna har, når staten må interfare å ta barn under omsorg. Kjærlighet og omsorg omhandler blant annet rom for følelser og grenser, tillit, autonomi, empati, sympati, sensitivitet og initiativ (Neagu, 2021).

Filosofiske teorier om kjærlighet i omsorgsfag

Roland (2021) viser til filosofiske teori som ser kjærlighet for andre som moralske emosjoner, og involverer respekt som moralsk holdning. Respekt handler om anerkjennelse av andre menneskers iboende verdi (Roland, 2021). Grelland (2018) ser på filosofi, og omsorgsfag, om linjen fra spontan omsorgsfølelse, til omsorg som profesjonell aktivitet. Omsorg ses både som plikt og naturlig spontan. Institusjonell omsorg som organisert forlengelse av individuell, spontan omsorgsutøvelse. Omsorg rommer omtanke, medfølelse, omhu, bekymring, følelsemessig engasjement og intensjoner om ivaretagelse. Videre ses omsorg som grunnleggende for menneskets eksistens, og mangel på omsorg som form for fremmedgjøring. Det konkluderes med erkjennelsen om at å utøve bedre omsorg krever bedre kompetanse basert på kunnskap (Grelland, 2018).

Honneths anerkjennelsesteori og Hooks love ethic

Hovedfunn viser også til valgt data som ofte viser til Honneths (1995) anerkjennelsesteori. Denne promoterer rettigheter, autonomi og kjærlighet (Marshall et al., 2020; Mitchell, 2021; Neagu, 2021; Neumann, 2021; Thrana, 2015; Young et al., 2020; Økland & Sørdsdal, 2020). Flere anerkjennelsesteorier har likheten; en styrke-basert tilnærming (Mitchell, 2021). I tillegg presenteres Hooks "Love Ethic" (2000). Denne er relasjonsbasert, og kjærlighet ses som et verb og deltakende følelse. Modellen promoterer dialog, ikke-voldelig-kommunikasjon, interconnectedness, maktbalanse, refleksivitet, likebehandling, ansvar, tillit, omsorg, respekt, kunnskap og forpliktelse. Praktiske forslag inkluderer også selv-tilgivelse, rettfærdig arbeidsplass, støtte, rettigheter, og mer (Godden, 2017).

Diskusjon

Oversiktlig drøfter dette kapittelet funn i lys av teoretiske perspektiv og sentrale begreper. Det blir brukt sentrale hovedfunn som peker på historiske betydninger som overordnet handler om oppdaterte menneskerettigheter, profesjonsutvikling, håpefull politikk og praksis, samt kjærlighet innført i Norges nye formålsparagraf, jf Bvl §1-1. Hovedfunn viser til noen sentrale diskusjoner og spenninger, om forståelse av kjærlighet og betydning for praksis, herunder om følelser, krav og kontroll, spenninger mellom det personlige og det profesjonelle. Samt kjærlighetens betydning for behov, deltakelse og medvirkning. Forståelse av kjærlighet med implikasjoner, hviler ofte på relaterte fagbegreper. Avhandlinger viser til skilnader mellom empati, medfølelse og omsorg, samt nestekjærlighet, sentral anerkjennelsesteori og kjærlighet i etikk.

Historiske betydninger

Historiske betydninger blir diskutert i lys av funn og teorier, fordi datamaterialet gjennomgående legger vekt på dette. Det er altså et likhetstrekk og derfor verdt å legge merke til hvilken betydning dette har. Funn viser til historiske betydninger for forståelse av konseptet kjærlighet og betydninger for praksis i sosialt arbeid og barnevern (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Thrana, 2016; Young et al., 2020; Økland & Sørtdal, 2020). Det vises til motivasjon for sosialt arbeid og barnevern, og historiske betydninger før yrkene var egne profesjoner. Samt kvinnedominansen i arbeidet, kjærlighet til barn uttrykt som oppdragelse, og profesjonsutvikling. I tillegg ses det på håpefull politikk og praksis i New Zealand, med fokus på barnets beste. Samt kjærlighet innført i formålsparagraf, jf Bvl §1.1, som symbolpolitikk. Herunder om følelser, krav og kontroll. Historiske betydninger ses i de teoretiske lysene. I definisjon til sosialt arbeid, yrkesetiske retningslinjer, menneskelige behov, filosofi, oppvekstteori, sosialkonstruktivisme, kommunikasjonsteori og maktteori.

Motivasjon for arbeidet

Kjærlighet har alltid vært en del av arbeidet. På 1900-tallet var mennesker motivert av bekjempelse av fattigdom, og bedre sosial og økonomisk velferd, i sosialt arbeid (Szeintuch, 2020). Dette tyder på at kjærlighet var en viktig motivator for arbeidet, da flere var bekymret for, ville ta vare på, og ønsket å lindre smerten til andre ved å bedre dårlige forhold. Vi kan se at dette ligger nedfelt i definisjonen til sosialt arbeid (IFSW, 2022), i tillegg til yrkesverdier,

etikk og menneskerettigheter (FO, 2022). I den internasjonale definisjon står det at sosialt arbeid skal fremme sosial endring og utvikling, sosialt samhold, myndiggjøring og frigjøring av mennesker. Prinsipper om sosial rettferdighet, menneskerettigheter, kollektivt ansvar og respekt for mangfold er sentralt i arbeidet. Arbeidet involverer mennesker og strukturer, om å møte utfordringer i livet og styrke menneskers livskår (IFSW, 2022). FO sitt yrkesetisk dokument viser blant annet til verdiene menneskeverd og rettferdighet (FO, 2022). Dette kan tolkes som at kjærlighet ligger til grunn og som hovedintensjon for arbeidet, også i dag, selv om konseptet ofte er et lite anvendt fagord i forskning, utdanning og yrkesutøvelse.

Frivillig arbeid og kvinnedominans

Historisk sett har kvinner vist seg villige til arbeid basert på kjærlighet. Dette tyder på at kjærlighet er viktig i og for menneskers liv. Kvinnedominansen kan ses i lys av kvinners naturlige del i omsorg, da generell historie om mennesket ofte viser til kvinners ivaretagelse av barn, og menn som drar ut på jakt etter mat, eller arbeid for levebrød. Thrana (2016) påpeker at sosialt arbeid i stor grad historisk har vært basert på kvinners veldedighet og frivillige arbeid (Thrana, 2016). Neumann (2021) viser til barnevernsarbeidernes oppgave å gi kjærlighet, bør forstås i lys av barnevernsfeltets kvinnedominans, samt statens allianse med kvinner om ivaretagelse av samfunnet ansvar for omsorg for svake, sårbare og utsatte (Neumann, 2021). Dette kan tyde på at mennesker har kjærlighet for andre, blant annet da vi gjerne ser oss selv i dem, og har evne til å sette oss inn i deres perspektiv. Dette kan knyttes til empati (Eide & Eide, 2004; Helgesen, 2017; Røkenes & Hanssen, 2012; Tanner, 2020), samt menneskelige behov i motivasjonspsykologi (Helgesen, 2017; Ryan & Deci, 2000).

Økland og Sørslund (2020) viser til barnevern og sosialt arbeid i regi av kirken, og kvinners frivillighet og veldedighet. Her var nestekjærlighet og barmhjertighet sentrale begreper. Nestekjærlighet ble forstått som moralsk fordring om å møte alle mennesker med medfølelse og respekt (Økland & Sørslund, 2020). Kjærlighet har sannsynligvis vært gjenstand for diskusjoner så lenge mennesket har eksistert, herunder ofte knyttet til religion og filosofi. I nyere tid er kjærlighet diskutert og problematisert innenfor profesjoner, utdanning og forskning også med tanke på dagens teknologiske storsamfunn og globale verden. Religion blir ikke studert nærmere i avhandlingen, men noe filosofi er integrert. Dette da filosofi er en del av yrkesutøvelsen og har reflektert over kjærlighet i omsorgsfag (Grelland, 2018; Roland, 2021).

Kjærlighet uttrykt som oppdragelse

Kjærlighet er essensielt for menneskers utvikling. Historien fra 1930-tallet viser til at kjærlighet til barn ble uttrykt som oppdragelse, som bidrag til at barn kunne vokse opp til å bli nyttige samfunnsborgere (Økland & Sørsdal, 2020). Dette kan knyttes til sosialisering, og teorier som viser til endringer i synet på barn og oppdragelse. I dag har barndommen egenverdi, og barn anses som subjekter. Barn har egne tanker, følelser, og erfaringer. I stedet for å betrakte barn som uferdige, fokuseres det på hva som kjennetegner barn og at de skal bli velfungerende aktører i samfunnet. Dette viser til hvordan vi behandler barn, er viktig for utvikling, som også sett i tilknytningsteori (Bufdir & RVTS sør, 2022; Bunkholdt & kvaran, 2015; Kvello, 2012). Vi kan se endringene i synet på og behandlingen av barn, i rettigheter, og mer spesifikt fokus på brukermedvirkning (BK, 1989; Bvl, 1992; Mrl, 1999; Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Endringene ses også i motivasjonspsykologi (Helgesen, 2017; Ryan & Deci, 2000). Det er viktig og nyttig å tilrettelegge for å se og høre barn og mennesker en arbeider med. Oppvekstteori viser til barn som defineres i kultur, og en bestemt tid styrt av rådende oppfatninger i politiske, sosiale og kulturelle institusjoner. Barndommen er forankret i både biologiske forhold og sosiale konstruksjoner (Kvello, 2012, s. 14–15). Dette viser blant annet til nytten i kompetanse om kontekst, historie og nettverket til mennesker. I dag har dermed barn større autonomi. I sammenheng med teorien til Ryan & Deci (2000), er dette en nødvendig faktor for trivsel, og derfor en måte vi kan gi kjærlighet til medmennesker. Det viser til menneskelige behov, om å være kompetent i eget liv. Sosialkonstruktivismen viser til mennesker som har konstruert store deler av verden, eksempelvis skoleinstitusjoner, og avhengigheten av kontekst. Samt moralsk sosialkonstruktivisme som viser til moralske verdier og normer som antatt konstruert etter menneskers ideer, vurderinger eller oppfatninger om hva som er riktig eller galt (J. O. Jacobsen, personlig kommunikasjon, 2020; Nortvedt & Grimen, 2004).

Profesjonsutvikling

Da barnevernsarbeid utviklet seg til å bli en profesjon på 1950-1980 ble begrepene erstattet med omsorg og empati (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Det oppsto diskusjoner og spenninger mellom nærhet og distanse, og mellom behandling og forvaltning (Økland & Sørsdal, 2020). Se avsnitt om dagens spenninger, jf bvl §1-1, om følelser, krav og kontroll.

Håpefull politikk og praksis

“*All the great movements for social justice in our society have strongly emphasized a love ethic*” (Hook, 2000) (Lanas & Zembylas, 2015). Her vises det til håpefull politikk og praksis, med eksempel fra New Zealand. I forbindelse med konseptet kjærlighet vises det ofte til lover og menneskerettigheter, og dermed politikk. Young et al., (2020) har skrevet artikkelen “*‘Warm Eyes’, ‘Warm Breath’, ‘Heart warmth’: Using Aroha (Love) and Warmth to re-conceptualise and work towards best interest in child protection*”. Denne handler om å bruke kjærlighet og varme for å rekonseptualisere og arbeide mot barns beste interesser i barnevern. Artikkelen demonstrerer at kjærlighet er langt ifra universelt brukt i barnevernets praksis. I New Zealand skjedde det to betydningsfulle hendelser i 2019. Både UNCRoC (United Nations Convention on the Rights of the Child) og ANZ (Aotearoa New Zealand) markerte 30 år, i tillegg til samarbeid med Australia og Norge, resulterte dette i en håpefull barnebeskyttelse politikk og håpefull praksis. Dette spesielt med tanke på inklusive, deltakende, og positive partnerskap med familier (Young et al., 2020).

Til barnets beste

Den håpefulle politikken ble møtt med utfordringer i praksis. Det vises bla. til forskning av et økende antall barn som kommer under statens omsorg, og flere som kommer bort fra familiene sine. Artikkelen fremhever barnets beste og kjærlighet, og nevner BK, Art 3, 2, 6, 12, 20. Det blir spesielt diskutert Art 3., som kan tillate flere ulike definisjoner og dermed ulike handlingsrom og skjønnsutøvelse. Likevel er det slik at all lov møter utfordringer på denne måten. Videre fremhever artikkelen beslutningsprosessen og deltakelsesprosessen i barnevern. Inspirert av Act (1989), dannet ANZ organisasjonen *Family Group Conference* (FGC), for å styrke og motivere familie deltakelse og for å gi trygghet til barn. Familier og andre omsorgspersoner skal bli inkludert og ansett kompetente. De skal kunne bidra i bestemmelser og praksis for å diskutere og praktisere barnas trygghet (Young et al., 2020). Dette viser til barnas perspektiv og barneperspektivet, barn skal anses som kompetente subjekter (Kvelling, 2012). Mennesker som jobber sammen om barnas trygghet skal anerkjennes i deltakelse, inkludering og felles vedtak/beslutning. Det vises også til arbeidernes holdninger og tilgang til støttende ressurser som avgjørende for suksess. Flere land har valgt å bruke FGC, eksempelvis Norge sent på 1900-tallet. I 2016 rapporterte omtrent halvparten av nordmenn å bruke FGC, og i nyere tider skal alle som kommer under barnevernets oppmerksomhet få tilbud om FGC (Young et al., 2020).

Artikkelen viser også til viktigheten av barnefokus og Honneths anerkjennelsesteori. Det vises til empati som lenge har vært brukt i praksis innenfor sosialt arbeid, som sentralt i terapeutiske relasjoner (Rogers, 1956). Rogers teori om empati ser vi i flere artikler (Szeintuch, 2020; Tanner, 2020; Young et al., 2020). Likevel har barnevernet den siste tiden gått bort fra å vise “varme” på måter barna ønsker (Young et al., 2020). Det blir presentert eksempler fra hvert land som ble brukt for å undersøke mulige måter å øve på eller adressere binær tenkning i praksis. Norge ble kategorisert som familie serviceorientert, med forventninger som del av familiers velferdstilbud. Australia som risikoorientert, og ANZ som en plass i midten. Norsk lov er kanskje den første i verden til å inkludere provisjoner om kjærlighet i behandling av barn og unge. Kjærlighet karakteriserer måten barn og unge i forandringfabrikken ønsker å bli behandlet på (Young et al., 2020). Artikkelen kan tolkes som at barnets beste er å møte barnet med kjærlighet og varme. Barnets beste er det viktigste rettsprinsippet og hensynet til barnevern, og kan komme i konflikt med andre hensyn, derfor viktig å være bevisst ved vurderinger og hensyn, som vil variere noe fra sak til sak. Barnets beste viser spesielt til rettigheter barnet har i å bli hørt, til medvirkning og deltakelse (BK, 1989, Art 3 nr 1 & Art 12; Bunkholdt & kvaran, 2015; Bvl, 1992, §§4-1, 1-6, 6-3, 7-9 og 7-19; GrL, 1814, §104).

Formålsparagraf, norsk Barnevernlov §1-1

Som resultat av regjeringens satsing på økt kompetanse og kunnskap ble barn og unges rettigheter til medvirkning satt i fokus. Kjærlighet ble tatt inn i formålsparagraf i norsk lov om barnevernstjenester, i 2018 (Neumann, 2021; Perez & Pettersen, 2020; Thorgrimsbo, 2020; Thrana, 2016; Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). På bakgrunn av lovendringen presenterer artikkelen til Økland & Sørsdal (2020) en analyse av høringsinnspillene til lovutkastet, med øye for inkluderingen av begrepet kjærlighet i formålsparagrafen. En høring gir et bredt spekter av aktører, offentlige og private. Artikkelen kategoriserer uttalelsene i 4 kategorier, da ulike grupper i samfunnet har ulike interesser. Statlige direktorater, etater og kommuner, omtalt som “*offentlig organ*”, kom med 13 uttalelser. Tilsynsmyndigheter under navnet “*offentlig kontrollorgan*” kom med 4 uttalelser. Forbund, stiftelser, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, omtalt som “*talsperson for praksis*”, hadde 8 uttalelser. Organisasjoner som spesifikt arbeider for å fremme barns interesser, kategorisert som “*talsperson for barn*”, kom med 4 uttalelser. Totalt besto utvalget

av 29 uttalelser. Positive innspill var omtalt som behov for kjærlighet, som grunnleggende for barns deltakelse og begrepets betydning og plassering i lovens formål. Negative/kritiske innspill innebar problematikk/utfordringer om kjærlighet som vanskelig å definere, hvordan kjærlighet skulle uttrykkes i praksis, og om begrepet burde rettighetsfestes. Disse innspillene var ikke kritiske til kjærlighet som behov, men problematiserte kjærlighet som abstrakt og skjønsmessig begrep. Spenningen ble satt mellom det private og det profesjonelle, eller som tidligere sett i historien, mellom nærhet og distanse. I nyere tids barnevern har det lenge tradisjonelt vært brukt andre begreper enn kjærlighet for å beskrive relasjonen og arbeidet mellom barnevernsarbeider og barn (Økland & Sørsdal, 2020). Dette henger sammen med kjærlighet som ofte er sett som noe privat, personlig og som omhandler intime følelser, og kan være problematisk med tanke på profesjonell aktivitet (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Eksempelvis viser forskning til følelser og subjektivitet som må være separert (Szeintuch, 2020). Artikkelen til Szeintuch (2020) viser til Byrne (2016) som forteller om Irland hvor det å føle kjærlighet for en klient, anses som upassende og uprofesjonelt. Det kan være spesielt problematisk for konservative, også med tanke på uskrevne grenser. Szeintuch (2020) anser dette som ironi, da sosialt arbeid uansett hvor i verden, har som fundament å bry seg om eller uttrykke medfølelse for personer som trenger det mest (Szeintuch, 2020).

Kunnskap om hvordan lovbestemt politikk blir forstått og praktiseres bidrar til innsikt om hvordan barnevernet forstår sitt arbeid ut fra rammene loven setter. Derfor var det sentralt å undersøke hvilke innspill som kom i høringsrunden og hvordan høringsuttalelsene kan ha hatt innflytelse. Endringen av loven i 2018 ble utført på bakgrunn av Barnevernlovutvalgets forslag til tekniske, språklige og strukturelle endringer av loven i NOU 2016:16. Dette ble ansett nødvendig da det har skjedd en betydelig rettslig utvikling og et styrket rettighetsvern for barn siden loven ble vedtatt i 1992. FNs barnekonvensjon har blitt inkorporert i norsk lov, som viser til at barnet skal være hovedperson. Dette kan knyttes til barneperspektivet og barnas perspektiv (Kvelling, 2012). På bakgrunn av regjeringens satsing på økt medvirkning, ble barns initiativ og medvirkning, særlig fra barnevernsproffene, ble kjærlighet foreslått innført i lov. Det var ønske om å inkludere begrepet i paragraf 2, men kjærlighet ble endelig vedtatt i lovtekst ikke som selvstendig vilkår eller rett, men innført som verdigrunnlag i ny formålsparagraf. Det tyder på at høringsuttalelsene til loven hadde en påvirkning. Formålsparagrafen fremhever politiske mål og visjoner for barnevernet og instruksjoner til fagfolk og

praktikere om hvordan en ønsker barneverntjenesten skal være. Dette har klare likhetstrekk med FNs barnekonvensjon (Økland & Sørsdal, 2020). Politikere og noen barnevernsarbeidere har også støttet forslaget (Moltubak, 2019).

Bare symbolpolitikk?

Flere har undret over innføringen av kjærlighet i loven og dens egentlige betydning i praksis. Artikkelen til Økland & Sørsdal (2020) henviser også til en spørreundersøkelse (Eek-Larsen et al, 2019). Barnevernsarbeidere selvrapporterte etter aktivt arbeid med anbefalingene, bla. kjærlighetsbegrepet, som kom inn i den nye loven. De rapporterte om å ha endret språk, forståelse og handlinger. 77% var verken eksplisitt positive eller negative, og 20% synes det var vanskelig å definere. Artikkelen konkluderer med at lovfestningen i seg selv ikke bidrar til en forskjell i barns opplevelser i barnevernet, men bærer preg av å være symbolpolitikk. Otnes (2021) har skrevet masteravhandling om kjærlighet i barnevern og viser til empiri hvor barnevernsarbeidere har vurdert innføringen av kjærlighet i loven som å ha liten påvirkning i praksis. Barnevernsarbeidere opplever ingen økte krav eller forventninger, samtidig som de opplever å utøve kjærlighet fra før (Økland & Sørsdal, 2020). Lovendringen innebærer stort rom for skjønnsutøvelse hvor en felles forståelse vurderes som nødvendig for at kjærlighet skal konkretiseres og realiseres på bakkenivå, og ikke ende opp som et honnørord. Studien peker på at kjærlighetsbegrepets relative forståelse, profesjonalitet og rammer, utfordrer hvordan kjærlighet skal utøves i praksis. Videre viser studien til mulighet for en eller annen form for kjærlighet i barnevernet, men ikke en ubetinget kjærlighet som ofte finnes i foreldre-barn-forhold. Det stilles spørsmål om vi har et for simpelt språk når vi snakker om kjærlighet (Otnes, 2021). Det vil kreve overskudd i hektigste arbeidshverdager med knapphet om tid og ressurser. At kjærlighet ikke ble rettighetsfestet gjør i realiteten at det ikke stilles nye krav til barnevernet. Dermed blir det utfordrende å endre barnevernets praksis på bakkenivå. Lovfestningen bidrar ikke i seg selv til en forskjell i barns opplevelser i barnevernet, men bærer preg av å være symbolpolitikk (Økland & Sørsdal, 2020). Perez & Pettersen (2020) har skrevet en kvalitativ mastergrad om kjærlighet i Norges barnevern, hvor det studeres kontaktpersoner i kommunal barneverntjenester sin forståelse av kjærlighet og hvordan de opplever det preger arbeidet. Funn viser at kjærlighet i formålsparagrafen ikke endrer måten de jobber på. Det konkluderes med en indikasjon av kontaktpersonene undervurderer påvirkningen av at barnevernsbarn har fått lovfestet rett til å bli møtt med kjærlighet (Perez & Pettersen, 2020).

Følelser, krav og kontroll

Noe av kritikken, eller problematiseringen av kjærlighetsbegrepet, som nevnt bla. i høringsuttalelse, handler om nye krav og forventninger om å føle og uttrykke følelser av kjærlighet (Neumann, 2021; Perez & Pettersen, 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Neumann (2021) og Perez & Pettersen (2020) setter spørsmål rundt kjærlighet som krav og legger fokus på at det ikke er konkretisert hvordan kjærlighet skal utføres i praksis, og lite beskrivende utfylt fra myndigheter. Kjærlighet kan ha mange ulike betydninger. Neumann (2021) har skrevet artikkelen *“Kjærlighet på bestilling- om staten, barnevernsarbeidere og følelser”*. Her behandler artikkelen kjærlighet inkludert i barnevernlovens formålsparagraf §1-1, som rettsliggjort verdi og etisk ideal for profesjonsutøvere i barnevernet. Det analytiske utgangspunktet er kravet om at barn trenger kjærlighet, og barnevernsarbeiders oppgave å gi kjærlighet. Neumann (2021) hevder at med kjærlighet som profesjonskrav ber staten den enkelte profesjonsutøver om å produsere de rette følelsene av varme, omsorg og kjærlighet. Samtidig risikerer en å svekke egne prosjekter om sikring av kunnskapsbaserte og refleksive forhold til seg selv som menneske og maktutøver i samhandling med sårbare barn og deres familier. Neumann (2021) frykter at kjærlighet skal gi mindre profesjonalitet og selv-arbeid i profesjonen. Hun mener at barnevernsarbeidere og sosialarbeidere må yte mer følelser, som kjærlighet. Dette heller enn å være opptatt av å sikre god faglig utvikling, oppfølging av ansatte og god organisering av tjenestene. Dette tolkes som at staten forsøker å ta kontroll over individers følelser. Hun mener omsorg er et bedre ord enn kjærlighet, fordi omsorg i motsetning til kjærlighet, har en følelsesmessig side som denoterer noe praktisk og noe som gjøres for en annen. Hun anser kjærlighetsbegrepet som poetisk og umulig å definere en gang for alle (Neumann, 2021).

Dette kan sammenliknes med kommunikasjonsteorier som viser til skillet mellom empati i dagliglivet og i yrkeslivet. Samt at det ikke eksisterer faglig enighet om definisjonen, og hvilken rolle den har (Eide & Eide, 2004). Proposisjonen til Barne- og likestillingsdepartementet (2017, s.24) presiserer at barn ikke gis en rett til å oppleve kjærlighet, og at lovteksten ikke innebærer nye rettigheter for barnet eller nye plikter for barnevernet. Lovendringen er ment å ha en symbolsk verdi ved å kommunisere intensjonen til barnevernet og uttrykke en forventning om hvordan barnevernansatte møter barn (Økland & Sørsdal, 2020). Hva og hvordan barnevernsarbeidere vurderer begrepet kjærlighet og hvordan de utøver det i praksis er sentralt.

Dahlum (2019), Moltubak (2019) og Otnes (2021) har hver skrevet kvalitativ masteravhandling hvor de undersøker hvordan barnevernsarbeidere vurderer kjærlighetsbegrepet, og hvordan de utøver det i praksis. Otnes (2021) viser til funn hvor kjærlighet vurderes som et stort, flertydig og relativt begrep. Kjærlighet kan forstås og utøves gjennom ekthet, fysisk nærhet og emosjonelle uttrykk og utholdenhet i relasjonen. I tillegg vurderte informanter at kjærlighet i barnevernet skiller seg fra kjærlighet i privatlivet, da følelser i privatlivet og til egne barn er sterkere, men også fordi rammer og profesjonalitet synes å implisere føringer for kjærlighet. Føringene er omtalt som spenningsfeltet mellom nærhet og avstand, tid og kapasitet, midlertidighet, personlig egnethet og balansen mellom å bruke seg selv og å bli brukt opp. Kjærlighet i barnevernfaglig og sosialarbeider-kontekst utfordres av barn og unge, med uttrykket "*det er bare jobben din*". Det ble brukt forskning om nestekjærlighet og etikk, anerkjennelse, emosjonelt arbeid og bakkebyråkraten som iverksetter av politikk (Otnes, 2021). Dahlum (2019) skriver også om dilemmaer som kan oppstå når profesjonelle blir pålagt å vise bestemte følelser. Tre kjærlighetsdiskurser fremkommer; kjærlighet som symbol, som godhetsdiskurs og om kjærlighet som kommer fra hjertet. Studien peker på at barnevernets praksis kan være i bevegelse fra omsorgsarbeid til kjærlighetsarbeid, og emosjonelle kostnader ved kjærlighetsarbeid synes i for liten grad studert og problematisert (Dahlum, 2019). Moltubak (2019) forklarer funn ved hjelp av konstruksjon av idealtyper, ulike måter barnevernsansatte forholder seg til forventningen, og hvordan de beskriver sin praksis. "De overbeviste" omfavner kjærlighet og beskriver sin praksis i tråd med forandringsfabrikken. "De velvillige" opplever forventningen som vanskelig å forstå, men er villige til å imøtekomme. Kjærlighetsfull praksis for dem handler om å inngå i nære relasjoner hvor emosjonelle og fysiske uttrykk er en sentral del. "De motvillige" mener kjærlighet tilhører privatlivet og avviser derfor kjærlighet som relevant for barneverns-profesjonen (Moltubak, 2019).

Avhandlingen til Moltubak (2019) avslutter med refleksjoner av innføringen og dens nytteverdi til å skape bedre barnevern. Det vises også til norsk barnevern kritisert for å gripe for mye inn i familiers liv, og kritisert for å gjøre for lite, og for å komme for sent inn. Ansatte opplever høyt arbeidspress, og blir møtt med forventninger og krav uten at ressursene som kreves for å imøtekomme følger med. Misforholdet mellom det barnevernsarbeiderne blir pålagt å gjøre og det de har mulighet til å gjennomføre blir stadig større, noe som skaper

utfordringer for den enkelte og profesjonen som helhet (Moltubak, 2019). At barnevernsarbeidere i de siste årene har opplevd krav om barn og unge som skal møtes med kjærlighet i barnevernet, er nok bare et av kravene som oppleves. Derfor er det gjerne forståelig eller naturlig om noen er kritiske til noe som de opplever som enda flere nye krav. Slik sett vil de fleste yrker oppleve økte krav om ny kompetanse og omstillinger. Funn tyder på store variasjoner knyttet til forståelser av hva forventningen innebærer, hvordan utøves, og i hvilken grad kjærlighet bør være en del av deres profesjonsutøvelse.

Thorgrimsbo (2020) har skrevet kvalitativ masteravhandling hvor det ble intervjuet kontaktpersoner i Norges barnevern om konseptet kjærlighet, med fokus på samarbeid, relasjon, verdigrunnlag og profesjonalitet. Blant annet ble det undersøkt hvilken betydelse kjærlighet kan ha i lys av manglende tillit til barnevernet, i EMD fellelsene og regjeringens kompetansestrategi for øke kunnskapene i barnevern. EMD viser til European Court of Human Rights. Kontaktpersonene ble spurt om hva kjærlighet kan være i en profesjonell relasjon, om uttrykkene for kjærlighet, og hvilken betydning kjærlighet i samarbeid mellom sosialarbeider og bruker. Resultater viser også her til store variasjoner i forståelse av hva begrepet kjærlighet er i profesjonell praksis. Det ble trukket frem forståelser av kjærlighet som; varme gode hender, tid og rom for følelser, respekt for egen autonomi, anerkjennelse for det som er vanskelig, rettssikkerhet, tillit gjennom den gode relasjonen, utholdenhet og raushet, tydelighet og grenser. Deltakere beskrev relasjonsbygging som avgjørende kompetanse for å kunne komme i posisjon til og hjelpe brukere. Studien foreslår å sette kjærlighet på agendaen til sosialarbeideres etiske refleksjons-evne. Empati-evne-forståelse bør også inngå som del av grunnkompetansen for kunne forstå mennesker affektivt og kognitivt, og må ikke forstås som bevis på kjærlighet utført i handling. Studien foreslår anerkjennelse som viktig i sosialarbeiderens kjernekompetanse for og øke utsatte tillit til barneverntjenesten. Anerkjennelse kan være vanskelig og komplisert å yte, som emosjonell kjærlighet i rasjonell kontekst (Thorgrimsbo, 2020).

Maktaspektet i sosialt arbeid og barnevern

I sosialt arbeid og barnevern kan det oppfattes flere maktaspekter som vi bør bevisstgjøres om, for å utøve profesjonell kjærlighet. Szeintuch (2020) kommenterer maktaspektet i sosialt arbeid, og viser til et dobbelt mandat. Det tenkes at det eksisterer en vakling mellom to poler; omsorg og kontroll. Det vises også til maktaspektet i en historisk sammenheng, og viser til

organisasjonen COSs som har understreket en kontrollert form for kjærlighet, til fattige (Szeintuch, 2020). Sentrale maktteorier viser blant annet til symbolsk vold, som usynlig og form for tvang. Det skjer naturlig ved at vi ikke gjenkjenner det som tvang, fordi den er internalisert (habitus). Dette kan utøves så lenge undertrykte samarbeider med personer som undertrykker dem (Mik-Meyer, 2007, s. 68–90). Habitusbegrepet kan ses i lys av vanens makt. Både innenfor systemer som institusjoner, til individnivå, hvor hver enkelt menneskets sosiale innlærte måter å tenke og handle på. Det kan vises i f.eks sosiale erfaringer, språket vi bruker, klesdrakt, osv. Dette innebærer at vi må ta i bruk et bevisstgjøringsarbeid om vi skal f.eks se handlingene i lys av andres perspektiv, eller om vi skal bryte med ubevisste vaner hvor vår væremåte avspeiler eller er i fare for symbolsk vold. Doxa viser seg gjeldende, ved det som skjer naturlig og som det sjeldent stilles spørsmål ved. Eksempelvis om familiers innarbeidede rutiner, eller væremåte overfor andre. Symbolsk vold illustrerer altså uerkjente eller uoppdagede maktforhold. Vi bør stille kritiske spørsmål for å oppdage maktforhold som påvirker i relasjoner eller situasjoner (Aamodt, 2012). Det er viktig å ikke ta antakelser for gitt. Et sentralt poeng er også at vi blir bevisst våre antakelser gjennom dialog med “den andre” (White, 2016).

Kjærlighetens betydning for behov, deltakelse og medvirkning

Kjærlighet kan ses som tilrettelegging for deltakelse og medvirkning i livet, samt flere sentrale menneskelige behov for god utvikling. Høringsuttalelsene til loven viser til positive innspill som behov for kjærlighet, og betydning for deltakelse (Økland & Sørtdal, 2020). Dette kan ses i sammenheng med Maslows behovspyramide som viser til kjærlighet som et sosialt behov. Sosiale behov er viktig for velværen og utvikling (Helgesen, 2017). Samt sammenhenger med selvbestemmelsesteori, om fellesskap og autonomi som viktig for motivasjon i menneskers liv (Ryan & Deci, 2000). I tillegg til menneskerettigheter (Mrl, 1999), og satsing på medvirkning (Økland & Sørtdal, 2020), inkludering og familie-deltakelse (Young et al., 2020). Barneperspektivet viser også til verdien i økt forståelse om hvordan barn tenker og opplever situasjoner (Kvelling, 2012).

Omsorg som eksistensform

Artikkelen til Grelland (2018) “*Martin Heideggers begrep om omsorg som eksistensform og dets betydning for forståelsen av begrepet omsorg i omsorgsfag*”, skriver fra et filosofisk perspektiv om omsorg som grunnleggende for menneskers væremåte. Det vises samtidig til

profesjonalitet, kommunikasjonsmodellen, og intensjonalitet. Artikkelen ser på linjen fra spontan omsorgsfølelse til omsorg som profesjonell aktivitet. Det hevdes at i nåtidens kultur har mennesker generelt, på en eller annen måte, mistet følelsen av væren og vår naturlige spontane kontakt med omsorg og altruisme for alle mennesker. Mao behandler vi ikke fremmede med omsorg, men kun familie eller venner. Videre hevdes det at omsorg rommer betydningsaspekter som omtanke, medfølelse, omhu og bekymring, og samtidig et følelsesmessig engasjement og intensjon om å ivareta eller sørge for. Både en praktisk og en emosjonell side. Mangel på omsorg er en form for fremmedgjøring, overfor oss selv og verden. Konklusjon: siden vår eksistensform er omsorg, kan ikke profesjonen sette grenser for vårt allmenne omsorgsansvar. Utøvelsen av profesjonell omsorg er forankret i vår eksistensform som omsorg. F.eks når noen får barn blir omsorgen både en plikt og naturlig spontan. Statlige og private institusjoner er organiserte forlengelser av den individuelle og spontane omsorgsutøvelsen. Da det finnes yrker hvor omsorg er en del av yrkesutdannelsen, finnes det omsorgsfag og dermed omsorgsforskning. I dette ligger det en erkjennelse av omsorg kan utøves bedre med bedre kompetanse basert på kunnskap (Grelland, 2018).

Artikkelen til Roland (2021) "*Hva er kjærlighet?: Kjærlighet og respekt: Svakheter og styrker ved David Vellemans teori om kjærlighet som en moralsk emosjon*", ser nærmere på Vellemans (1999) filosofiske teori om kjærlighet. I følge Velleman er kjærlighet for andre personer en moralsk emosjon i den forstand at det involverer den moralske holdningen respekt. Dette synet tar utgangspunkt i den kantianske ideen om respekt for personer som en anerkjennelse av deres iboende verdi, som formål i seg selv, og dermed som holdning til den andre som forhindrer oss å bruke hen kun som middel for å oppnå egne mål. Kjærlighet handler grunnleggende sett om å anerkjenne andres iboende moralske verdi og status. Når du elsker et annet menneske, er det deres verdighet som formål i seg selv du responderer på (Roland, 2021). Dette kan ses i sammenheng med refleksjon, og sentrale begreper som anerkjennelse, verdi, holdning, moral og verdighet.

Barnevernsproffer om kjærlighet

Barnevernsproffene i Forandringsfabrikken var en viktig pådriver til at kjærlighet ble tatt inn i formålsparagrafen i barnevernstjenester (Perez & Pettersen, 2020). Proffene påvirket lovendringen ved deres eget lovforslag (Tønnesland, 2019). Blant ungdom og ansatte handler kjærlighet om å bli sett og anerkjent, både gjennom fysisk bekreftelse og nærvær, og å bli

møtt emosjonelt. Spesielt viktigheten av å være utholdende i relasjonen, at de er verdt å kjempe for, verdifull og elsket. Det gir indre styrke og mot til å mestre hverdagen, samt å tro på seg selv og sine muligheter. Kjærlighet gir trygghet både fysisk, emosjonelt og relasjonelt, at voksne er til å stole på (Thrana, 2016). Samtidig er det viktig med bevissthet om grenser i relasjoner. Kjærlighet gir et godt utgangspunkt for samarbeid (Thrana, 2016).

Tønnesland (2019) har skrevet kvalitativ mastergrad om barnevernsproffenes forståelse av kjærlighet. Her presenteres funn i hovedkategoriene; det kalde barnevernet, og det varme barnevernet. Det kalde barnevernet representerer mindre gode erfaringer med profesjonelle omsorgsutøvere. Erfaringene viser opplevelser av barn som har blitt overkjørt, som ikke har blitt hørt og sett, ikke blitt inkludert i samtaler og beslutninger som omhandlet dem selv, barn som har fått for lite informasjon fra instansen, samt opplevelser av å få lite eller ingen informasjon angående betydningsfulle valg. Oppsummerende blir det omtalt som erfaringer av følte seg som en sak, og ikke en person. Det varme barnevernet omhandler gode erfaringer og relasjoner med profesjonelle. mer kompleks. rike beskrivelser av den gode relasjonen, som betydningsfullt var; den profesjonelle viste seg villig til å inngå i nær relasjon, at forholdet var langvarig, at den profesjonelle så og støttet ungdommen og satt seg inn i deres sak og meninger, at barnet ble trodd og tatt på alvor, gjensidighet, tillit, fysisk kontakt, ærlighet, emosjonell oppmerksomhet, at den profesjonelle viste egen personlighet i møte med ungdommen og utholdenhet. Kategoriene gir samlet en indikasjon på hvordan barnevernsproffer forstår begrepet og hvordan de har erfart profesjonell omsorg, både negativ og positiv (Tønnesland, 2019). Kjærlighet er ofte elementært i kamp for selvverd i samfunnsgrupper som gir uttrykk for krenkelse og fornedrelse. Uttrykkene for kjærlighet er bla; varme gode hender, tid og rom for følelser, respekt for egen autonomi, anerkjennelse for det som er vanskelig, rettssikkerhet, tillit gjennom den gode relasjonen, utholdenhet og raushet, tydelighet og grenser. Anerkjennelse er betydningsfull om brukere kan nyttiggjøre hjelpen. Det er mål om at brukere skal avslutte sin kontakt med barneverntjenesten med fornyet selvverd, og med tillit til seg selv og andre. Studien foreslår at kjærlighet blir en del av sosialarbeideres etiske refleksjons-evne. Videre at empati-evne-forståelse bør inngå som del av grunnkompetansen for kunne forstå mennesker affektivt og kognitivt, og må ikke forstås som bevis på kjærlighet utført i handling. Studien foreslår også anerkjennelse som viktig i sosialarbeiderens kjernekompetanse for å øke utsattes tillit til barneverntjenesten. Det kan være komplisert å yte emosjonell kjærlighet i en rasjonell kontekst (Tønnesland, 2019).

Carlsen (2017) har også skrevet en kvalitativ mastergrad om hva barnevernsproffene legger i kjærlighet. Det blir brukt semistrukturerte intervju fra utvalg aktive og tidligere aktive barnevernsproffer. Det tas utgangspunkt i kjærlighet innenfor sosialpedagogikk som forsømt tema i mange år, men i de siste år i lyset til politikerne, i barneverntjenester og i utdanning til barnevernspedagoger og sosialt arbeid. Kjærlighet er et mye diskutert tema med mange ulike meninger og følelser knyttet til kjærlighet som et begrep i yrkessammenheng og innen lov om barneverntjenester. Blant annet er det ikke tilstrekkelig å tilføre kjærlighet i lovverket for å imøtekomme ungdommenes behov. Funn etter intervjuer og analyse, viser til 4 aspekter av kjærlighet. Ungdommene pratet om (1) å gjøre kjærlighet, (2) kjærlighetens forutsetninger, (3) hva kjærlighet ikke er og (4) kjærlighet som skapende. Drøftingen tok utgangspunkt i spørsmål om hvordan de ulike kjærlighetsbegrepene favnet om fire kategorier, hva kjærlighet kan bety for en sosialpedagog, og mulige konsekvenser for utdanning (Carlsen, 2017).

Kjærlighet ses i lys av empati, etikk og moral som viktige aspekter av kjærlighet i profesjonelle relasjoner. *“Kjærlighet ikke som noe stort og komplisert, men som finnes i alt fra et blick, til en handling. Hva som oppfattes som kjærlighet er individuelt. Det er opp til hver å bli kjent med den enkelte ungdom for å lære han og henne å kjenne, og utfra dette, møte ungdommen for den han og hun er. Når man tar seg tid til å bli kjent med noen, er det kjærlighet i denne handlingen, og når man viser at man har lært de å kjenne, blir dette en bekreftelse av kjærligheten”* (Carlsen, 2017).

Et tverrkulturelt konsept av kjærlighet?

Gjerne som forventet tyder flere funn på konseptet kjærlighet som vanskelig å definere. Det finnes et stort mangfold tolkninger av forståelse og betydning, både subjektive og teoretiske. (Godden, 2017; Neumann, 2021; Roland, 2021; Szeintuch, 2020; Tanner, 2020; Thrana, 2016; Økland & Sørtdal, 2020). Konseptforståelsen av kjærlighet påvirker som nevnt skjønn, handlingsrom og møte med bruker/klient, og derfor viktig med bevissthet om konseptet (Neumann, 2021; Tønnesland, 2019; Young et al., 2020; Økland & Sørtdal, 2020). Med sosialkonstruktivismen kan det tenkes at konseptet er sosialt konstruert, og erfares gjerne ulikt for hvert menneske som subjekt. Den sosiale realitet skaper kontinuerlig realiteten, og er avhengig av kunnskap mennesker har om den. Moralsk sosialkonstruktivisme viser til moralske verdier og normer som blir antatt konstruert etter menneskers ideer, vurderinger eller oppfatninger om hva som er riktig eller galt (J. O. Jacobsen, personlig kommunikasjon,

2020; Nortvedt & Grimen, 2004). Postmodernismen viser til språk som skaper virkelighet. språk varierer med kontekst. Behersker vi områdets språk vil vi lykkes bedre på området. Ofte er herskende språk bestemmende for hvordan vi tenker, språk er makt (J. O. Jacobsen, personlig kommunikasjon, 2020). Hvordan man forstår konsepter, og hvilket innhold man gir det, er avhengig av hvilket perspektiv man inntar (Langsrud et al., 2017). At det ikke finnes noen enighet om definisjon, ser vi også eksempelvis med empati-begrepet, og omsorgsbegrepet (Eide & Eide, 2004).

Szeintuch (2020) undersøker om det finnes et tverrkulturelt konsept av kjærlighet. Her henvises det til distinksjoner mellom formål, som erotisk kjærlighet, religiøs kjærlighet og universell kjærlighet for mennesker, eller Agape (Szeintuch, 2020). *Agape*, *eros* og *caritas*, er greske ord tilknyttet kjærlighet og nestekjærlighet. Samt begrepene *aroha*, *tika*, *pono* brukt blant annet i New Zealand (Young et al., 2020). I følge gresk filosofi, finnes det tre hovedformer for kjærlighet. Dette er *eros* eller seksuell kjærlighet, *philia*, som er kjærlighet mellom venner, og *agape* definert i artikkelen som faith-based kjærlighet. Szeintuch (2020) viser til *agape* som universell kjærlighet til mennesket og broderlig kjærlighet, og *aroha* definert som å handle ut fra kjærlighet. Konseptet har en multi-layered mening og ikke bare uttrykk av kjærlighet, men også lovgivning av omsorg, bekymring, respekt og medfølelse for andre. En bør gjerne være mindful at en ikke kan åpent snakke om ordet kjærlighet, i alle land (Young et al., 2020). Det vises også til Buddha som er kjent for å ha laget fire løfter av kjærlighet og medfølelse. Begrepet *zakat*, er her en av fem pilarer i Islam som viser til å hjelpe fattige og sårbare, som altruisme (Szeintuch, 2020).

Sosial kjærlighet

Szeintuch (2020) tilbyr en fin og passende definisjon, ved å se kjærlighet som sosial kjærlighet og ikke romantisk/sensuell kjærlighet. Sosial kjærlighet er definert som vennlig og profesjonell, som det klienter fortjener, og som en handling av solidaritet og medfølelse fokusert på den andre. Definisjonen er relatert til begrepet *agape*, definert som universell kjærlighet til mennesket og broderlig kjærlighet (Szeintuch, 2020).

Szeintuch (2020) har skrevet artikkelen "*Social love: The power of love in social work*" og identifiserte risikoer og utfordringer knyttet til kjærlighet i sosialt arbeid. Da blant annet definisjonen, da det ikke er noen tydelig definisjon. Derfor definerer artikkelen kjærlighet, og

legger fokus ved at det ikke er noen romantisk/sensuell kjærlighet som søkes i arbeidet, men en vennlig og profesjonell kjærlighet. Artikkelen forsøker å svare på om og hvordan kraften av kjærlighet burde bli (re)introdusert i sosialt arbeid. Konklusjonen er ja, gjennom sosial kjærlighet, agape. Eros eller seksuell kjærlighet burde bli utelatt, advart mot å og gjort forbud. Identifiserte risikoer er sosialarbeideres frykt for å bli sett på som ikke-profesjonell, uklar/ulike definisjoner av kjærlighet, og at det ikke er romantisk/sensuell kjærlighet, men vennlig/profesjonell som klientene fortjener. *“It is argued that social work should be practised in a way that connects to its foundational perspective in social love, recognised as a part of professional social work practice”*. *“At the same time, the profession must carefully address the fears as well as misinterpretations that this proposal might raise among social work professionals”* (Szeintuch, 2020). Definisjonen sosial kjærlighet viser til den sosiale siden ved mennesket, og menneskets sosiale behov om anerkjennelse, tilhørighet og trygghet, og selvrealisering (Helgesen, 2017), samt motivasjonspsykologi (Ryan & Deci, 2000).

Empati, medfølelse og omsorg

Konseptet kjærlighet er ofte tilknyttet fagbegrepene; nestekjærlighet, empati, medfølelse og omsorg. Derfor nyttig å studere fagbegrepene nøyere for å tilføre forståelse om konseptet, også om hvordan det kan praktiseres. Tanners (2020) artikkel *“The Love That Dare Not Speak Its Name: The Role of Compassion in Social Work Practice”* skiller mellom fagbegrepene empati, medfølelse og omsorg.

Overordnet betyr empati å være med andres følelser, og kommunisere forståelsen, verbalt og ikke-verbalt. Ifølge Rogers (1967) er dette en nødvendig terapeutisk kontribusjon for forandring (Tanner, 2020). Dette samsvarer med Eide & Eide (2004) som definerer empati som vilje til å være rettet mot den andre. Empati innebærer evnen til lytting, innlevelse, innfølelse og samfølelse. Samtidig vises det til profesjonell empati som forutsetning for profesjonelt sosialt arbeid, og som faglig ferdighet som krever fagkunnskap (Eide & Eide, 2004). Rogers (1956) humanistiske og klientsentrerte psykologi viser til empati, ubetinget respekt, varme og genuinitet som 4 betingelser (Eide & Eide, 2004; Moen, 2020).

Tanner (2020) argumenterer for at konseptet medfølelse, i sosialt arbeid, fortjener mer oppmerksomhet. Dermed brukt mer sentralt i sosialarbeideres praksis, læreplaner og

litteratur. Det vises til medfølelse som ofte brukt i sykepleierprofesjoner som en verdifull attribut, spesielt med tanke på brukerperspektivet (Tanner, 2020). Brukerperspektivet handler om hvordan fenomener oppleves for brukeren, og om å sette brukerens interesser i fokus. Dette kan ses i sammenheng med sosialkonstruktivismen (Nortvedt & Grimen, 2004), og barnas perspektiv og barneperspektivet (Kvellido, 2012), samt menneskerettigheter. *“Compassion asks us to go where it hurts, to enter into places of pain, to share in brokenness, fear, confusion and anguish... compassion means full immersion in the condition of being human”* (Larkin, 2016, p.4). Dette viser til teori om at medfølelse er ansett å omfatte både følelser for personen som lider, og ønsker om å fjerne eller lindre lidelsen (Bibeau et al., 2015; Binder, 2019; Fulton, 2018; Tanner, 2020). Ønsket er forskjellig fra selve handlingen. På latinsk betyr medfølelse kort fortalt å lide sammen. Flere teoretikere ønsker også å fremheve medfølelsens rolle i å fostre “connectedness” eller tilknytning, og engasjement (Tanner, 2020). Dette viser til menneskelige sosiale behov (Helgesen, 2017; Ryan & Deci, 2000). Fra Buddhistisk definisjon ses medfølelse som positive tanker og følelser mot andre, et genuint ønske om velvære for andre (Lama, 2012, s.21). Tanner (2020) henviser til Turney (2010) & Holloway (2014) som forklarer at medfølelse stammer fra kjærlighet. Ikke en romantisk form, men til delt menneskehet og altruisme. Vi gjenkjenner oss selv i andre, som genererer medfølelse (Tanner, 2020). Teori viser til medfølelse, ofte forklart som altruistisk og medfølelse vist til en tragisk grunnleggende relasjonell dimensjon ved mennesker. Vi har behov for at noen ser seg villig til å ta inn over seg hvordan vi har det når vi lider (Bibeau et al., 2015; Binder, 2019; Fulton, 2018). Medfølelse har altså likheter med motivasjonspsykologi (Helgesen, 2017; Ryan & Deci, 2000) og kommunikasjonsteori (Eide & Eide, 2004; Røkenes & Hanssen, 2012).

Affektive, kognitive og atferdsmessige komponenter

Mens empati anses som å inneholde affektive og kognitive komponenter, er medfølelse definert av fagordene affektive og atferdsmessige elementer. Empati produserer tilstander for forandring i brukeren, mens medfølelses atferdsmessige komponent fokuserer på sosialarbeiderens motivasjon, og påvirker til ønske om handling. Ønsket om handling er generert av egne følelser, ikke bare å “ta på seg” andres følelser. Medfølelse går slik videre fra forståelse, til følelser av å drive frem handlinger i respons (Tanner, 2020). Dette stemmer overens med barnevernsarbeidere som i intervju beskriver empati som ikke knyttet til spesifikke handlinger, men som følelser vekket i møte med brukere. Empati-evne er heller

ikke beskrevet som avgjørende for samarbeid eller utfall av tiltak. Dermed ses empati som et viktig kognitivt standpunkt istedenfor noe som tar utgangspunkt i affektive prosesser der sosialarbeideren “føler med” uten at det leder til handling (Thorgrimsbo, 2020). Dette samsvarer også med Røkenes & Hanssen (2012) som definerer empati som innfølelse, som å leve seg inn i andres personers indre, subjektive opplevelser, både innholdsmessig og affektivt. Empatiens emosjonelle og kognitive side omtalt av flere (Bibeau et al., 2015; Eide & Eide, 2004; Fulton, 2018; Helgesen, 2017). Emosjonell empati er å leve seg inn i og oppleve andres følelser, og kognitiv empati å leve seg inn i hvordan det er å være den andre, i tanker og oppfatninger av egen rolle (Helgesen, 2017). Medfølelsens affektive komponent viser til sensitivitet til andres lidelse, og den atferdsmessige komponenten omfatter trang til å handle i respons til lidelse (Gilbert og Choden, 2013). Den atferdsmessige komponenten skiller medfølelse fra empati (Steffen og Masters, 2005 & Ledoux, 2015) (Tanner, 2020).

Artikkelen til Tanner (2020) henviser til Nussbaum (1996) som utdyper medfølelse, som hviler på tre “troer”. Den første tilsier tro om lidelsen vi observerer som signifikant, ufortjent, og vi har muligheter og sårbarhet liknende den som lider. Den andre viser til tro om det atferdsmessige eller ønsket om handling, som kan skilles fra å faktisk handle i respons til medfølelse. Den tredje, at følelsen om ønsket å hjelpe, er medfølelse, og selve handlingen av å hjelpe kan defineres som omsorg. På denne måten er omsorg og medfølelse relatert, men forskjellige. Det er mulig å være medfølelse, uten å utføre omsorg, og det er mulig å utøve omsorg uten å være medfølelse (Herring, 2017) (Tanner, 2020). Omsorg kan forstås som omtenkksomhet, å bry seg eller bekymre seg for andre. Tradisjonelt innebærer omsorg både å sørge for og å våke over kjærlig, samtidig som det kan knyttes til sykdom og byrder. I sosialt arbeid betyr omsorg å ivareta andre som enkeltmennesker, også med tanke på relasjoner og betydning av disse for livskvalitet. Kommunikasjon og omsorg henger ofte sammen, eksempelvis å finne ord som bærer eller skaper nærhet. Omsorg forutsetter og innebærer bla. nærhet til seg selv, egne følelser og reaksjoner, vilje til å innstille andre, og mot og evne til å forstå eller finne måter å forstå andre. På engelsk er ordet “care” tatt fra begrepet “caritas”, som betyr nestekjærlighet. Omsorgsprofesjonalitet er karakterisert av hjelpende profesjoner som trener “blikk” for andres behov for omsorg, støtte og hjelp. Omsorgsrelasjon karakteriseres av stikkord som empati, fagkunnskap og målorientering (Eide & Eide, 2004). Kvello (2012) viser til varme og kontroll som viktigste omsorgsdimensjoner i oppvekst-teori. Medlidenhet og sympati er andre ofte brukte og tilknyttede fagord. Begrepene

er subjektive og kan generere en avstand fra, istedenfor en tilknytning til, den affektive dimensjonen. Dette gjennom hva vi føler eller sanser fra andre, og en kognitiv dimensjon, hvor vi tenker og ser for oss deres perspektiver og erfaringer (Tanner, 2020). Omsorg ses som overordnet verdi og grunnleggende forutsetning for profesjonell og hjelpende arbeid og kommunikasjon (Eide & Eide, 2004).

Neagu (2021) har også skrevet om omsorg og kjærlighet i sosialt arbeid, og kan utdype konseptet omsorg med artikkelen; *“Conceptualising Care in Children's Social Services”*. *“Familien er det naturlige miljøet for vekst og velvære for alle familiemedlemmene, spesielt for barna”* (UNCRoC). Det sosiale og relasjonelle miljøet fra familien kan gi barna konteksten for deres utvikling og er nøkkelen for deres identitetsformasjon (Deci & Ryan) (i likhet med Honneth). Det skal være en plass hvor følelser blir manifestert og en kan trekke seg tilbake fra angst og frustrasjon fra den store verden. En plass hvor regler kan bli brutt og grenser forhandlet. Et sted hvor barn utvikler tillit, autonomi, initiativ og identitet, som hjelper dem å bli voksne samfunnsborgere. Slik er omsorg en familie funksjon, med kjærlighet som fundament. Det er viktig å forstå familiens mikrosystem, for å forstå de komplekse behovene barna har, når staten må interfare å ta barna i omsorg. Følelser, sympati, empati, tillit og sensitivitet er essensielt i en omsorgsrelasjon (Neagu, 2021).

Medfølelse og mulig problematikk i praksis

Det finnes flere muligheter for at medfølelse kan være problematisk i praksis for sosialarbeidere. Blant annet er omsorg et oftere brukt fagord enn medfølelse. Omsorg anses som resultat av medfølelse. En utfordring er at medfølelse og rettigheter kan være motstridende. Hindringen kan bli gjenforent med relasjonelle fremgangsmåter basert på delte erfaringer som mennesker. Den andre utfordringen er innvirkningen fra en vid kontekst, ofte omtalt som neoliberalisme. Det handler om avhengigheten av regler og prosedyrer, som hindringer til erfaringer av følelser og tilknytning via delt menneskehet. En tredje utfordring handler om spenninger mellom medfølelse og profesjonalitet (Tanner, 2020), i likhet med spenninger mellom det personlige og det profesjonelle (Neumann, 2021; Szeintuch, 2020; Økland & Sørsdal, 2020). I praksis er kvalitetene varme og vennlighet nødvendig for sosialarbeidernes relasjoner (Beresford et al.,2008) (Tanner, 2020). Sinclair et al (2017) skiller mellom sympati, empati og medfølelse. Pasienter rapporterte om at de opplevde sympati som en form for når andre synes synd på dem, som skapte avstand. Empati ble

oppfattet som forsøk på å koble seg til pasientens følelser, og medfølelse ble karakterisert som motivert av betingelsesløs kjærlighet, altruisme, handlingsorientert, som mål å lindre smerte og vanligvis små handlinger av vennlighet av stor betydning for, og utenfor forventningene til pasientene. Medfølelse var altså foretrukket av pasientene, sett på som katalysator for dypere emosjonelle og fysisk respons med mål om å forbedre situasjonen. Det henvises også til Hay (2017) om viktigheten av å bare være tilstede, også når brukerne erfarer smerte eller stress. Tanner (2020) konkluderer med at medfølelse er tilstede i sosialt arbeid, selv om det er et lite fremhevet begrep i sosialarbeideres utdanning og praksis.

Litteraturen brukt i masteravhandlingen henviser også til kostnader ved emosjonelt arbeid. Blant annet viser *compassion satisfaction* til gleden som kommer fra å være medfølende mot andre. Tanner (2020) mener medfølelse kan redusere graden av *compassion fatigue*, definert som negative virkninger av å være medfølende, som *utbrenthet*, *moral distress* eller *moral injury*. Artikkelen til Tanner (2020) konkluderer med at medfølelse kan gi flere fordeler for sosialarbeidere enn empati har mulighet for, blant annet da medfølelse kan ekspanderes til selvmedfølelse. Medfølelse kan trenes gjennom meditasjon, og kan trene nærværet og empati. I tillegg viser forskning til økt *resiliens* (Tanner, 2020). Med fokus på medfølelsens komponent “ønsket om å handle”, foreslår Tanner (2020) at den emosjonelle helsen og den mentale velvære for sosialarbeidere kanskje heller blir forsterket enn satt i fare, ved å anerkjenne, fasilitere og ta vare på medfølende relasjoner med brukere. Det antyder at de følelsesmessige risikoene for sosialarbeidere ikke stammer fra det å føle medfølelse for de som har det vanskelig, men heller fra å hindre egne ønsker om å handle for å lindre eller fjerne smerten. Det er argumentert for at organisasjoner har en viktig rolle i å fasilitere en medfølende praksis og finne mulige måter å bringe medfølelse inn i utdanning, praksis og forskning, i sosialt arbeid (Tanner, 2020). I vår evne til å forbli medfølende til andre, har vårt språk og hvordan vi bruker ord en avgjørende rolle. NVC kan være virkemiddel for vekst av kjærlighet og medfølelse (Carrington, 2011).

“Varme øyne, varm pust og hjertevarme”

Young et al., (2020) bruker egenskapene ‘warm eyes’, ‘breathe warm air’, ‘heart warmth’ og aroha som veiviser for barnevernsarbeidet. “Warm eyes” symboliserer egenskapen å kunne stole på arbeiderne for omsorg. “Warm breath”, om samarbeid og åpenhet. “Heart warmth” som attribut av indigenou/urfolks sosialt arbeid, og utviklet som senter av rammeverket. Alle

konseptene sier samme ting; unge mennesker i barnevernet ønsker arbeidere som vil arbeide med dem og vise varme, og for forandringsfabrikken; kjærlighet. Profesjonell objektivitet blir erfart som kaldt. Det blir brukt ANZ konsept av *aroaha*, i New Zealand som viser til verdier, etikk, kultur og prinsipper for dagliglivet. Aroaha ses som et multi-layered konsept, og betyr ikke bare å uttrykke kjærlighet, men også handlinger av omsorg, bekymring, respekt og medfølelse for andre. Som respekt for medmennesker. Aroaha gir mening i tilværelsen for mange. Det handler også om å ha oppmerksomhet, og tilstedeværelse. Vi kan gjøre dette ved å lytte til hverandre, lære og vokse sammen. Aroaha åpner opp for å jobbe ærlig og dypt sammen (Young et al., 2020).

Young et al., (2020) forsøker å konstruere et praktisk og universelt rammeverk for barnevern, med fokus på barnets beste. Fokus i rammeverket ligger også på relasjonsbygging, engasjement, og kan sammenliknes med eksempelvis modellen; *The signs of safety* (SoS). Nøkkelelementer, praktiske implikasjoner og prinsipper for praksis og mikro-praksiser er; barnesentrert, kontekstuell, kollektiv handling, gjensidighet og familie kapital. Med barnesentrert menes å søke, lytte og handle på barnets definisjon av hens daglige liv. Implikasjoner for praksis her er å akseptere kompetansen til barnet. Å arbeide direkte med barnets som deres agenter for deres rettigheter. Samt inkludere barn som partnere i arbeidet og viktigheten av intersubjektiv anerkjennelse. En skal lytte og spørre barn (Young et al., 2020). Dette kan også ses i tilknytning til barnas perspektiv og barneperspektivet (Kvello, 2012). Med nøkkelelementet kontekstuell, menes forståelse av situasjon, tid, sted, historie og kultur. Dette gir praktiske implikasjoner som å bruke lokal og spesifikk design laget fra lokal kontekst istedenfor programmer laget andre plasser. Prinsipper her er å lytte, spørre og lære om barnets liv, identitet og hva som er viktig om personene og plassen (Young et al., 2020). Dette henger sammen med kommunikasjonsteori. Fireperspektivmodellen viser til første-, og andreperspektiv, samt intersubjektivt opplevelsesperspektiv og samhandlingsperspektiv med viktighet av kontekst (Røkenes & Hanssen, 2012).

Nøkkel-elementet kollektiv handling, handler om helheten som er mer enn bare summen av delene, helheten har lengre levetid. Implikasjoner for praksis er distribuert lederskap, initiativ til likeverdig partnerskap, å lære praksis sammen og ved siden av hverandre, bidra til å utvikle lokal lederskap, og bidra til å hjelpe familier og barn å designe deres løsninger. Prinsipper er å spørre om hva som er viktig å utvikle og hva som burde bli gjort, hva en kan

gjøre sammen og hva som har blitt prøvd i fortiden. Gjøre i stand, inkludere, opprettholde, advokere, fasilitere og verdsette, ikke dømme, kritisere eller risikovurdere, og søke samarbeid. Med nøkkel-elementet gjensidighet, vises det til familien som teoritester, delt ansvar, tillit og anerkjennelse. Implikasjoner for praksis er å arbeide med ulikheter, lytte til familiens erfaringer, og utvikle likeverdig partnerskap. Prinsipper er blant annet å spørre om hvordan en kan hjelpe, og å være en alliert. Nøkkel-elementet familie kapital viser til viktigheten av familie kunnskap, historie, kapasitet og kontakter. Implikasjoner for praksis er å tenke over potensialet for tredje-generasjon praksiser for å informere arbeidet, samt akseptere familiens ekspertise. Prinsipper her er også å spørre, blant annet om hvorfor noe skjer slik det gjør. I tillegg til verdier og støtte, ressurs og autonomi (Young et al., 2020).

Målet for artikkelen var å foreslå en måte å konseptualisere praksis for barnevern som møter de viktige 2 lovgivende milepælene som gav opphav til prinsippet om barnets beste og familie inkludering. Artikkelen viser til misfornøyd med hvordan det i praksis har vist seg binært. Det var ønske om en mer omfattende måte for profesjonelt barnevern, å få til gode samarbeid og håp. Det ble blant annet derfor ønskelig å adoptere konseptene varme og kjærlighet, i praksis. Det ble brukt Honneths (1995) teoretiske rammeverk, og kollegaer fra ANZ, Norge og Kenya, samt unge fra forandringsfabrikken. Dette til å skape det praktiske rammeverket som artikkelen promoterer og ønsker å langtidsbruke. Flere andre har også uttrykket ønsket og behovet for en mer medfølende, responsiv, inkluderende og deltakende praksis med familier og barn, som havner under barnevernet. Målet blir altså å ha varme øyne, puste varm luft og ha hjertevarme i våre interaksjoner med barn og familier hvor vi skaper kjærlighet (Young et al., 2020).

Honneths anerkjennelsesteori

Flere data refererer til Honneth (1995) (Marshall et al., 2020; Mitchell, 2021; Thrana, 2016; Young et al., 2020; Økland & Sørsdal, 2020). Honneth er kjent for sin konseptualisering og de tre “hjørnesteinene”; kjærlighet, solidaritet og rettigheter (Marshall et al., 2020; Mitchell, 2021; Young et al., 2020). Ikke lenge etter 1989, hvor loven gav rammeverk for inkludering og deltakelse, utviklet Honneth tanke om kjærlighetens viktighet som del av en god sosial helhet, sammen med rettigheter og solidaritet. Sosial solidaritet og anerkjennelse tillater praksis som fremmer vekst og utvikling gjennom en sosial formasjon av identitet (Young et al., 2020). Tønnesland (2019) ser Honneths anerkjennelse som tilstedeværende i hvert enkelt

emosjonell relasjon og kjærlighetsforhold. Samt anerkjennelse som emosjonell moralsk implikasjon om alle skal ha like rettigheter og sosial anerkjennelse.

Artikkelen "*Honneth and positive identity formation in residential care*" setter søkelys på omsorg, støtte og positiv identitets-formelse i bolig-omsorg for barn og unge, som det hevdes er gjort lite forskning på (Marshall et al., 2020). Artikkelen argumenterer videre for arbeidet til Honneth (1995) med arbeidet til Houston (2015), tilbyr metode for praktikere som gjør dem i stand til å anerkjenne, utvikle og opprettholde et støttende miljø hvor barn og unge kan utvikle og opprettholde positiv identitetsformasjon. Det har vært bekymringer om evnen sektoren har til å levere omsorg av høy kvalitet som tar vare på barn og unges behov, spesielt identitetsbehov. Tidligere granskning i historisk barnemisbruk viser til hendelser av overgrep, misbruk, vold, osv. av omsorgs-forsørgere. Videre har det manglet felles forståelse eller felles definisjon om mål for omsorgen. I tillegg har det vært diskusjoner om kvalifikasjoner i sektoren. Ellers har det også det vært bekymringer rundt "mixen" av barn og unge med komplekse forskjeller i behov, som bor sammen. Samt både nasjonalt og internasjonalt, kostnadene og av forskning av hva som fungerer og ikke, spesielt om identitetsformasjon. Selv med disse utfordringene, er det fremdeles argumentert for positive muligheter. Honneths konseptuelle rammeverk for anerkjennelse og sosialt arbeid er sentrert rundt viktigheten av psyko-emosjonell autonomi og selvrealisering. Rammeverket er konstruert rundt de tre hjørnenestene for anerkjennelse formidlet gjennom relasjoner. Med anerkjennelse, menes interaksjoner og prosesser som gir verdi og status. Honneth mener disse tilbakemeldingene fra andre er en del av vår grunnleggende utvikling, både sosialt og psykisk, av vår følelse av oss selv og vår identitet. Det motsatte kalles for misanerkjennelse (Marshall et al., 2020). Sosiale behov kan ses i sammenheng med motivasjonspsykologi (Helgesen, 2017; Ryan & Deci, 2000).

Artikkelen "*The value of recognition theory to Family Group Conferencing and child-care and protection*" bruker Honneths anerkjennelsesteori, begrunnet med at relasjoner er sentrale for familierelasjoner og sosialt arbeid. Her er anerkjennelse, omsorg, respekt, og solidaritet viktige stikkord. Anerkjennelsesteorien hevder at sosiale relasjoner anerkjenner og validerer personlig eksistens, og som avgjørende for identitetsdannelse. Det blir sett på tre former for anerkjennelse hvor identitet og selvrealisering er formet og beskyttet, gjennom rettigheter, solidaritet og kjærlighet (Mitchell, 2021). Selvrealisering ses i toppen av Maslows

behovshierarki. Noe som betyr at det er et viktig menneskelig behov, oppnådd etter de andre behovene nedover er dekket (Helgesen, 2017). Det vises også her til forskjellige anerkjennelsesteorier som har en likhet, styrke-basert tilnærming. Funn viser også til aspekter av både anerkjennelse og mis-ankjennelse (Mitchell, 2021). Styrke-basert tilnærming er kort fortalt å se etter styrker og fremheve samt dyrke disse ved mennesker en arbeider med (Viestad et al., 2022).

Nestekjærlighet og anerkjennelse

Artikkelen “*Kjærlighetens inntreden i barnevernet: En utfordring for den profesjonelle relasjon?*” (Thrana, 2016) drøfter kjærlighet i sosialt arbeid, med blikk for kjønn. Thrana (2016) bygget artikkelen på empiri fra feltarbeid i barnevernstiltak hvor ungdom og ansatte ble intervjuet om kjærlighetens betydning i profesjonelle relasjoner. Utgangspunktet var i dagens barnevernspraksis og sosialt arbeids historie, hvor artikkelen viser til en ny sosialarbeiderrolle med kjærlighet som del av fagkompetansen i barnevern og sosialt arbeids praksis. Hun formidler det viktige poenget, om kjærlighet som subjektiv og erfaringsbasert, og kan ses som grunnelement i menneskers sosiale omgang. Hun skriver om to typer kjærlighet, som fundament/nestekjærlighet og som anerkjennelse. Nestekjærlighet innebærer behovet for å bli elsket, og at mennesker har ønske og evne til å gi kjærlighet, uten å forvente noe tilbake. Kjærlighet som anerkjennelse er å anerkjenne personen slik de er i seg selv, uavhengig av væremåte, men fordi personen er verdifull. Dette legger grunnlag for utvikling av selvtillit og selvstendighet for mottakeren. I arbeid med utsatte barn, er dette særlig relevant, da de gjerne har opplevd manglende anerkjennelse (Thrana, 2016). Dette ses i sammenheng med hva barn og unge, samt barnevernsproffer uttrykker om kjærlighetens betydning for behov, deltakelse og medvirkning.

Hooks “love ethic”

Artikkelen “*The Love Ethic: A Radical Theory for Social Work Practice*” analyserer Bell Hooks Love Ethic, og kjærlighet i dominante minoritetsverdener. Godden (2017) diskuterer her eksisterende litteratur om kjærlighetsbasert sosialt arbeid, for å foreslå måter å praktisere kjærlighetsetikk i relasjonelt arbeid. Artikkelen kaster lys over potensialet for kjærlighetsbasert sosialt arbeid som aktivt og strukturert transformasjonsarbeid. Kjærlighet anses i artikkelen som marginalisert i profesjonelt sosialt arbeid, i Australia og internasjonalt. Love ethic blir sett på som alternativt til patriarki, rasisme, og kapitalisme, og igangsetter av

rettferdighet når en aktivt utfordrer hegemonisk makt. Etikken prioriterer å ta vare på menneskeliv og velferd, over økonomisk velferd (Godden, 2017). Hooks måter er ansett politisk radikal (Edelstein, 2010, Nienhuis, 2010, Nash 2013), og kan tolkes som politisk og spirituell kraft for transformasjon (Glass, 1010). Etikken støtter sosialarbeidere til aktivt videre utforske kjærlighet innen forskning og praksis. Hooks mener spiritualitet er fundamentalt for radikale frigjøringsbevegelser (Godden, 2017). Det vises også til Hooks (2002) kjærlighet med fokus på seks forskjellige perspektiver. Kjærlighet som følelse, valg, respons, relasjonell, politisk og praksis (Lanas & Zembylas, 2015).

“The Love Ethic” er relasjonsbasert og promoterer dialog, ikke-voldelig kommunikasjon, interconnectedness, maktbalanse, refleksivitet, og likebehandling. Samt noen praktiske forslag for kjærlighetsbasert sosialt arbeids praksis. Eksempelvis selv-tilgivelse, rettferdig arbeidsplass, støtte undertrykte mennesker i deres rettigheter, og mer. Hooks love ethic er basert på Honneth (1995), Luther King Jr (1963), Freire (1989), Fromm (1957) og flere. Filosofisk ontologi viser til handling, da kjærlighet blir sett som verb. Kjærlighet blir ansett som service til andre, med prinsipper og atferd av tillit, ansvar, omsorg, respekt, kunnskap og forpliktelse. Dette viser til intersubjektivt opplevelsesfellesskap, relasjoner, medfølelse og omsorg. Dialog kan bringe sosial forandring gjennom kritisk refleksjon og handling (Freire, 1999). Intersubjektivt opplevelsesfellesskap, i kommunikasjonsteori, viser til vår mulighet for en “delt verden”(Røkenes & Hanssen, 2012). Medfølelsens betydning har vi sett på kan tolkes som ønske om handling, og omsorg som selve handlingene (Tanner, 2020). Ikke-voldelig kommunikasjon (NVC) handler om å uttrykke våre behov på måter som gjør oss forstått, samt bevisst språkets makt (Rosenberg, 2015). Dette kan ses i sammenheng med sosialkonstruktivismen om språk som er makt, og fortellingene vi forteller har makt (J. O. Jacobsen, personlig kommunikasjon, 2020; Nortvedt & Grimen, 2004).

Det er brukt Pecks (1978) definisjon av kjærlighet som lyder; *“the will to extend one’s self for the purpose of nurturing one’s own or another’s spiritual growth”*. Spiritualitet ble forklart som *“animating principle in the self... that when nurtured enhances our capacity to be more fully self-actualised and able to engage in communion with the world around us”* (Godden, 2017). Hook ser kjærlighet som deltakende følelse, aktualisert gjennom handlinger. Ærlighet og tillit er overordnede for de gir generøst ved å gi oppmerksomhet og ressurser. Medfølelse og tilgivelse gir fellesskap, hvor tilgivelse er respektfull handling av generøsitet å fri en

annen fra *“fengselen av deres skyld”*. For å gi kjærlighet må vi fri oss fra frykten om døden, ved å leve i nåtiden. Tolket som en obligasjon å handle på vegne av egen og andres velferd. Anerkjennelse menneskelig *“interconnectedness”* (tilknytning) og *“interdependence”* (gjensidig avhengighet) og praktisere solidaritet (samhörighet) (Vega-Gonzalez, 2010) (Godden, 2017). Dette kan ses i sammenheng med tilknytningsteori (Bunkholdt & kvaran, 2015), Maslows behovshierarki (Helgesen, 2017) og selvbestemmelsesteori (Ryan & Deci, 2000). Det trekkes også sammenhenger mellom *connectedness* gjennom universelle menneskerettigheter (Godden, 2017; Mrl, 1999).

Kjærlighet som profesjonell sosial arbeidsetikk utfordrer profesjonen til å betrakte kjærlighet som fundament for individuell og felles beslutninger/vedtak og handlinger (Godden, 2017). Noe som kan ses i sammenheng med skjønnsutøvelse. Etikken inneholder også mange elementer fra internasjonal definisjonen av sosialt arbeid (IFSW, 2022). Kjærlighet har relevans i etikk, men å kroppsliggjøre og praktisere kjærlighet er et signifikant skifte fra mainstream profesjonalitet. Det frigjørende potensialet, kan ta bort stigma. Kjærlighet blir ansett som avhengig av rettferdighet. Hook uttrykte at kjærlighet krever at alle har rettighet til å være fri, å leve fullt og bra, og at kjærlighet ikke kan leve side ved side med misbruk/overgrep. Slik er kjærlighet som handling og valg et automatisk antatt ansvar som innebærer åpne og ærlige uttrykk av omsorg, kjærlighet, respekt, tillit og forpliktelse. Hook understreket også at kjærlighet fjerner frykt *“we surrender the will to power”*. Goldie (2014) foreslo at kjærlighet er integrert i sosial rettferdighet og derfor burde informere profesjonell praksis. Butot (2004) identifiserte fire måter sosialt arbeid refererer til kjærlighet. 1. Ideer som er ukorrekt kalt kjærlighet, som undertrykkelse, fremmedgjøring og misbruk. 2. kjærlighet og omsorg, 3. medfølelse og empati beskrevet som verktøy, og 4. spiritualitet og interconnection, som kjærlighet for menneskeheten, all væren og jorda (Godden, 2017).

Sosialt arbeid utfordrer med vilje etikk av dominasjon, som sosial bevegelse basert på internasjonal solidaritet rundt delt formål å utfordre fattigdom, promotere sosial rettferdighet og menneskerettigheter (Banks, 2006). Videre er sosialt arbeid en verdibasert profesjon med sterke etiske standarder, i både nasjonale og internasjonale koder for etikk for praktikere (f.eks AASW og IFSW). Basert bla. på verdiene menneskeverd, ikke-diskriminering og likeverdighet. Samt rettigheter for personer til selvbestemmelse og konfidensialitet i deres møter med sosialarbeidere og anerkjennelsen at sosialarbeidere har flere etiske ansvar, samt å

unngå skade gjennom profesjonell handling (Healy, 2007). Kjærlighet, til og med omsorg, er ikke anerkjent som nøkkelverdier. F.eks AASW code of ethics (2010) nevner ikke kjærlighet, og den eneste referansen til omsorg relaterer til sosialarbeidernes plikt til å gi omsorg til klientene. Banks (2006) undersøkte koder av etikk i 30 land, og fant at Sveriges versjon (1997) var den eneste som nevnte kjærlighet. Artikkelen identifiserte videre seks referanser til kjærlighet i Sveriges nyere versjon (2015). Sverige foreslår kjærlighet som sentralt til etikk i profesjonelt sosialt arbeid i form av universell menneskeverd. Kjærlighet gir sosialarbeidere mulighet til å anerkjenne mennesket i den andre, som ontologisk verdi (Godden, 2017). Dette samsvarer med FOs yrkesetisk dokument med verdien menneskeverd (FO, 2022).

Artikkelen viser også til andre som har sett på kjærlighet i sosialt arbeids-praksis, med hvert ulikt fokus. Disse identifiserer ikke spesifikt kjærlighet som etikk, men heller som handling, følelse, verdi, motivasjon, eller væremåte. Dette gir nyttig startpunkt for å vurdere integrering av kjærlighet til sosialt arbeids etikk, teori, og praksis. Morley and Ife (2002) fra Australia, foreslo nøkkelverdiene av sosialt arbeid er i seg selv på linje med agape (kjærlighet) eller en kjærlighet for menneskeheten. I kontrast foreslo Butot (2004) fra Canada, at kjærlighet i kritisk sosialt arbeid praksis er spirituell, også kjærlighet som ontologi, kontekstavhengig, eller guide til all sosialt arbeid. Kjærlighet involverer anerkjennelse og respekt. Sommerville (2011) fra US, argumenterte for et kjærlig fellesskap et konsept fra Martin Luther King Jr (1963) poengterer intern og ekstern “connectedness” fri til å utvikle seg sammen og rettferdig som et hele”. Westoby and D (2013) fra Australia, hevdet at dialog er praksis av kjærlighet og counter-cultural shift mot the other” forpliktelse til folk sine historier og relasjonsbygging. Kjærlighetsbasert sosialt arbeid som grounded i levde erfaring.

Praktisk applikasjon av The love ethic i sosialt arbeid innebærer å praktisere kjærlighet for seg selv, og familie kjærlighet. Blant annet skal en ære egne grenser. I familiefokus er det hovedsakelig anbefalt å bruke ikke-voldelig-språk. Med kjærlighet for kollegaer, vises det til samarbeid, åpenhet, kommunikasjon, gjensidig respekt, og kollektive formål. Med kjærlighet for samfunnet vises det til Freires frigjørende pedagogikk, om dialog og bevissthet om makt. Konklusjonen til Godden (2017) er at Hooks love ethic tilbyr en etisk teori av spiritualistisk rettferdighet, handling, og hverdagslig sosialt arbeids praksis for å transformere systemer av ulikhet. Samt håp og interconnectedness (Godden, 2017).

Det er noen begrensninger til hooks love ethic, teori omfatter forskjellige former for kjærlighet, inkludert selv-kjærlighet, romantisk, familie, samfunn, kollegaer og spirituell. Derimot er ikke store samfunn, menneskeheten og naturen nøye diskutert. Det er dermed begrensninger i diskusjoner om global and miljømessig rettferdighet. Dette ignorerer instinktive rettigheter for naturen, notert i AASW *Code of Ethics* (2010). Hooks love ethic er formet fra hennes erfaringer som kvinne, feminist, akademisk, african American, og overlevende fra vold (Godden, 2017). Likevel kan Hooks love ethic brukes og gi inspirasjon til muligheter for kjærlighets-baserte praksiser.

Avslutning

Begrepet kjærlighet innført i barnevernlovens formålsparagraf innebærer i seg selv ingen enkel fasit på hva det betyr for barnevernspedagoger og sosialarbeidere. Det kan virke som om det innebærer alle allerede eksisterende krav, hensyn, og kompetanse. Likevel er det et inspirerende konsept som byr mangt, og kanskje griper noe av det mest essensielle ved det å være et medmenneske. Det tar oss tilbake til røttene, intensjonen og motivasjonen for arbeidet. Det handler om å skape gode øyeblikk. Om å skape gode minner og om å tilrettelegge for gode erfaringer i livet. Vi vil la oss berøre, belyses og berikes, samtidig ønsker vi å gi dette tilbake. Kjærlighet kan med fordel ses som sosial kjærlighet, og som et verb. Det kan handle om kjærlighet, nærhet og helende relasjoner. Emosjonelle helse og mentale velvære vil kanskje bli forsterket, og ikke satt i fare, ved å anerkjenne, fasilitere og ta vare på medfølende relasjoner.

Hva blir ikke besvart?

Funn viser til at kjærlighet bør rekonseptualises i barnevern og sosialt arbeid, samtidig som kjærlighet gjerne ikke er nok (Szeintuch, 2020). Det er likevel mye vi kan lære om konseptet. Det er nyttig og mulig å gå mer i dybden på hvert aktuelt funn og område. For eksempel om følelser eller mulige emosjonelle kostnader. Flere funn viser til manglende forskning på flere av områdene. Det eksisterer derfor store rom for hva som ikke blir besvart i denne avhandlingen. Derfor også behov for mer forskning om kjærlighet på flere aktuelle områder. Noen sentrale eksempler er Økland & Sørdsdal (2020) som poengterer lite forskning på kjærlighet i sosialt arbeid og barnevern. Herunder om hvordan kjærlighet skal forstås og praktiseres, og hva kjærlighet innebærer i en profesjonell relasjon. Det vises også til lite systematisk kunnskap og forståelse om hva kjærlighet er eller skal være. Endringen av loven bør forstås i sammenheng med samfunnets økte søkelys på barn og barns rett til medvirkning. Å få mer kunnskap om hvordan kjærlighet kan utøves i barnevernet, ses derfor som svært viktig da begrepet er lovfestet i barnevernlovens formålsparagraf (Økland & Sørdsdal, 2020). Szeintuch (2020) skriver at lite forskning om kjærlighet i sosialt arbeid er muligens forklart av at kjærlighet er for subjektivt eller sensuelt til å fortjene akademisk forskning (Szeintuch, 2020). Tanner (2020) viser til behov for mer forskning om medfølelse i sosialt arbeid, herunder muligheter og utfordringer. Marshall et al., (2020) mener det trengs mer forskning om omsorg og støtte for positiv identitets-formelse i bolig-omsorg for barn og unge.

Kildereferanser

Aamodt, L. (2012). Forholdet Barnevern BUP - sett i lys av Pierre Bourdieus teori om maktforhold og dominans. *Tidsskriftet Norges barnevern*. 01-02/2012. 89. 46-56.

https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/tnb/2012/01-02/forholdet_barnevern_bup_-_sett_i_lys_av_pierre_bourdie

Barnekonvensjonen (1989). FNs konvensjon om barnets rettigheter med protokoller. Vedlegg 8 i Menneskerettsloven. (1999). Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (LOV-1999-05-21-30). Lovdata.

https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_8

Barnevernloven. (1992). Lov om barneverntjenester (LOV-1992-07-17-100). Lovdata.

<https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1992-07-17-100?searchResultContext=3414&rowNumber=1&totalHits=7852>

Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet. *Godt samliv - kurs for førstegangsførelde*. URL:

https://www.bufdir.no/Familie/Tilbud_Regionene/Godt_samliv__kurs_for_nybakte_foreldre/

Bibeau, Marc., Dionne, Frederick. & Leblanc, Jeannette. (2015). *Can Compassion Meditation Contribute to the Development of Psychotherapists' Empathy? A review*. Springer Link, Vol 7, s.255-263. URL:

<https://link-springer-com.ezproxy.uis.no/article/10.1007%2Fs12671-015-0439-y#Bib1>

Binder, Per Einar. (2019). *En grunnholdning av medfølelse*. Psykologisk.no.

URL: <https://psykologisk.no/2014/10/en-grunnholdning-av-medfolelse/>

Bufdir & RVTS Sør (2022). *Voksen. Til dere voksne*. URL:<https://handle-kraft.no/ung/>

Bunkholdt, Vigdis. & Kvaran, Inge. (2015). *Kunnskap og kompetanse i barnevernsarbeid*. Oslo: Gyldendal akademisk

Carlsen, N.I. (2017). *Hva legger barnevernsproffer i fenomenet kjærlighet?* Universitetet i Stavanger. Mastergradsavhandling. URL:
https://uis.brage.unit.no/uis-xmlui/bitstream/handle/11250/2459885/CARLSEN_NANNA.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Carrington, K.L., & Griffin, S. (2011). *Transforming terror : Remembering the soul of the world.* URL:
<https://ebookcentral-proquest-com.ezproxy.uis.no/lib/uisbib/reader.action?docID=675854&query=>

Dahlum, Einar.(2019). *Labour of love: En diskursanalyse av kjærlighetsbegrepet i den nye barnevernreformen.* VID vitenskapelige høgskole: Diakonhjemmet Oslo.
Mastergradsavhandling. URL: <http://hdl.handle.net/11250/2623723>

Jacobsen, Jan Otto. (2020, 08). *Vitenskapsteori.* Master Sosialfag (MSO) Høst 2020. Innlegg presentert ved Universitetet i Stavanger. Sammendrag hentet fra
<https://stavanger.instructure.com/courses/7588/files?preview=772457>

Ljones, E.H., Christiansen, Ø., og Hollekim, R. (2019). *Råd og veiledning som tiltak i barneverntjenesten.* Tidsskriftet Norges Barnevern, vol 3, s.152-170.
URL:<https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/10.18261/ISSN.1891-1838-2019-03-03>

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving.* (6. utg). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Eide, Tom & Eide, Hilde. (2014). *Kommunikasjon i praksis. Relasjoner, samspill og etikk i sosiofaglig arbeid.* Oslo:Gyldendal Akademisk.

Excalidraw. (2022). URL:
<https://excalidraw.com/#room=8d76445fb23543d35dda,dzUnG4MoG3VcAt7Ypj7VQA>

FO (Fellesorganisasjonen). (2019). *Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.* Oslo: URL:

<https://www.fo.no/getfile.php/1324847-1580893260/Bilder/FO%20mener/Brosjyrer/Yrkesetisk%20grunnlagsdokument.pdf>.

Freire, Paulo (1999). *De undertryktes pedagogikk*. (utgave 2). Oslo: Gyldendal akademisk.

Fulton (2018). *Self-Compassion as a Mediator of Mindfulness and Compassion for others*.

American Counseling Association. Wiley Online Library, Vol 63, Nr 1, s.45-56.

URL: <https://onlinelibrary-wiley-com.ezproxy.uis.no/doi/full/10.1002/cvj.12072>

Garrett, P. (2013). Pierre Bourdieu. I Gray, M. & Webb, S.W. (Eds). (2013). *Social work Theories and Methods*. (2.utgave). London: Sage, s.36-45.

Godden, Naomi Joy (2017). The Love Ethic: A Radical Theory for Social Work Practice.

Australian Social Work, Vol 70, Nr 4, s.405-416. URL:

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=sih&AN=124888127&scope=site>

Grelland, Hans Herlof. (2018). *Martin Heideggers begrep om omsorg som eksistensform og dets betydning for forståelsen av begrepet omsorg i omsorgsfag*. Tidsskrift for omsorgsforskning,

Vol 4, Nr 3, s.269-275. URL: <https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.2387-5984-2018-03-09>

Grunnloven. (1814). Kongeriket Noregs grunnlov (LOV-1814-05-17). Lovdata.

<https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1814-05-17-nn?searchResultContext=1180&rowNumber=1&totalHits=10261>

Helgesen, L.A. (2017). *Menneskets dimensjoner. Lærebok i psykologi*. (Utgave 3). Oslo:

Cappelen Damm Akademisk.

IFSW. (2022). *Global Definition of Social Work – International Federation of Social*

Workers. URL: <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>

Jacobsen, Jan Otto. (2020, 08). *Vitenskapsteori. Master Sosialfag (MSO) Høst 2020*. Innlegg presentert ved Universitetet i Stavanger. Sammendrag hentet fra:

<https://stavanger.instructure.com/courses/7588/files?preview=772457>

Kvelling, Øyvind. (Red.). (2012). *Oppvekstmiljø og sosialisering*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Lanas, Maija. & Zembylas, Michalinos. (2015). *Towards a Transformational Political Concept of Love in Critical Education*. *Studies in Philosophy and Education*, Vol 34, Nr 1, s.31-44. URL: <https://doi.org/10.1007/s11217-014-9424-5>

Langsrud, Elizabeth., Fauske, Halvor & Lichtwarck, Willy (2017). *Et maktperspektiv på "gode nok foreldre" i barnevernets kontekst*. *Tidsskriftet Norges barnevern*, Vol 94, Nr 2, s.126–138. URL: <https://doi.org/10.18261/issn.1891-1838-2017-02-05>

Marshall, Gerry. (2020). *Honneth and positive identity formation in residential care*. *Child & Family Social Work*, Vol 25, nr 4, s.733-741. URL: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/cfs.12749>

Mitchell, Mary. (2021). *The value of recognition theory to Family Group Conferencing and child-care and protection*. *The British Journal of Social Work*, Vol 5, nr 6. URL: <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcaa207>

Menneskerettsloven. (1999). *Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (LOV-1999-05-21-30)*. Lovdata. <https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1999-05-21-30>

Mik-Meyer, N. & Villadsen, K. Indledning: Magtens former. I Mik-Meyer, N. & Villadsen, K. (2007). *Magtens former : sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren*. København: Hans Reitzel Forlag, s.9-15.

Moltubak, Knut Dangol. (2019). *Motvillig, velvillig eller overbevist?: Hvordan barnevernansatte forholder seg til forventning om kjærlighet*. Universitetet i Sørøst-Norge. Mastergradsavhandling. URL: <http://hdl.handle.net/11250/2619333>

Neumann, C. B. (2021). *Kjærlighet på bestilling: Om staten, barnevernsarbeidere og følelser*. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 98 (4), s.290-305. URL: <https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/full/10.18261/issn.1891-1838-2021-04-05>

Neagu, Mariela (2021). *Conceptualising Care in Children's Social Services*.

British Journal of Social Work, Vol 51, nr 6. URL:

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=sih&AN=152820564&scope=site>

Nortvedt, Per & Grimen, Harald. (2004). Realisme og sosial konstruktivisme. I *Sensibilitet og refleksjon. Filosofi og vitenskapsteori for helsefag*, s.141-164. Oslo:Gyldendal akademisk.

Otnes, Lise. (2021). *...det er bare jobben din: En kvalitativ studie om kjærlighet i barnevernets praksis*. Universitetet i Stavanger. Mastergradsavhandling.

URL: <https://hdl.handle.net/11250/2785705>

Perez, Anne. & Pettersen, Irene (2020). *Pålagt kjærlighet?: En kvalitativ studie av kontaktpersoners forståelse av kjærlighet i barnevernloven og hvordan det preger deres arbeid*. Universitetet i Agder. Mastergradsavhandling.

URL: <https://hdl.handle.net/11250/2681133>

Ringdal, K. (2018). *Enhet og mangfold. Samfunnsvitenskapelig forskning og kvantitativ metode*. 4 utgave. Bergen: Fagbokforlaget (200 sider).

Roland, M. (2021). *Kjærlighet og respekt: Svakheter og styrker ved David Vellemans teori om kjærlighet som en moralsk emosjon*. Norsk filosofisk tidsskrift, 56 (1), 7-18.

Rosenberg, M.B. (2015). *Nonviolent communication. A language of life*. (3.utgave).

Ryan, Richard M. & Deci, Edward L. (2000). *Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being*. The American psychologist, Vol 55, Nr 1, s.68-78. URL:

<https://psycnet-apa-org.ezproxy.uis.no/fulltext/2000-13324-007.html>

Røkenes, O.H. og Hanssen, P-H. (2012). *Bære eller bryte. Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker*. (3.utgave). Bergen : Fagbokforlaget.

Skilbred, D., og Havnen, K. (2017). *Hvilke former for råd og veiledning trengs i barnevernet?* Tidsskriftet Norges Barnevern, vol 4, s.238-253.

URL: <https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/doi/10.18261/issn.1891-1838-2017-04-03>

Strauss, Anselm L. & Glaser, Barney G. (1967). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*. New York: Aldine de Gruyter.

Szeintuch, S. (2020). *Social Love: The power of Love in Social Work*. Australian Social Work, (0) s.1-12. URL:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0312407X.2020.1742755>

Tanner, Denise (2020). *The Love That Dare Not Speak Its Name: The Role of Compassion in Social Work Practice*. The British Journal of Social Work, Vol 50, nr 6. URL:

<https://doi.org/10.1093/bjsw/bcz127>

Tembo, Memory Jayne. & Studsrød, Ingunn. (2019). *Parents' emotional experiences of their contact with the Child Welfare Services: A synthesis of previous research- a research review*. Nordic social work research, Vol 9, nr 2, s.184-198. URL:

<https://www-tandfonline-com.ezproxy.uis.no/doi/full/10.1080/2156857X.2018.1489885>

Thorgrimsbo, Camilla. (2020). *Hvordan anvender barneverntjenestens sosialarbeidere kjærlighet i samarbeid med deres brukere?: Og hva opplever de fremmer og/eller hemmer deres samarbeid?* VID vitenskapelige høyskole: Diakonhjemmet Oslo.

Mastergradsavhandling. URL: <https://hdl.handle.net/11250/2729266>

Thrana, H.M. (2013). *Kjærlighet: en kjernekompetanse i profesjonelt barnevernsarbeid?* Tidsskriftet Norges barnevern, vol 90, nr 1, s.5-17.

URL:https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/tnb/2013/01/kjaerlighet_en_kjernekompetanse_i_profesjonelt_barneverns

Thrana, H.M. (2015). *Kjærlighet og sosialt arbeid: en studie av kjærlighetens betydning i barnevernets praksis*. Høgskolen i Lillehammer. Doktorgradsavhandling.

URL:https://brage.inn.no/inn-xmlui/bitstream/handle/11250/282419/PhD4%20HiL%20Thran_a.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Thrana, H.M. (2016). *Kjærlighetens inntreden i barnevernet - en utfordring for den profesjonelle relasjon?* Tidsskriftet Norges barnevern, vol 93, hefte 2, s.96-109.

URL:https://www-idunn-no.ezproxy.uis.no/tnb/2016/02/kjaerlighetens_inntreden_i_barnevernet_en_utfordring_for_d

Tønnesland, Iselin Laukvik. (2019). *Lovfestet kjærlighet: En kvalitativ undersøkelse av Barnevernsproffers forståelse av kjærlighet og egne omsorgserfaringer*. Universitetet i Sørøst-Norge: Fakultetet for helse- og sosialfag. Mastergradsavhandling.

URL:<http://hdl.handle.net/11250/2625427>

Viestad, Vegard., Helmsgård, Thomas Z. & Sigurdsen, Morten. (2022). *Smart kompetanse*.

URL: <https://www.smart-kompetanse.no>

White, E.J. (2016). Towards Dialogism. I White, E.J. *Introducing dialogic pedagogy : provocations for the early years*. (s.12-33). Routledge.

Whittemore, R., & Knafl, K. (2005). *The integrative review: updated methodology*.

Methodological issues in nursing research, Vol 52, nr 5, s.546-553.

Young, S., McKenzie, M., Omre, C., Schjelderup, L., & Walker, S. (2020). *Warm Eyes, Warm breath, Hearth Warmth: Using Aroha (Love) and Warmth to Reconceptualise and Work towards Best Interests in Child Protection*. Social Sciences, 9 (4), 54. URL:

<https://www.mdpi.com/2076-0760/9/4/54>

Økland, I. H., & Sørsdal, L. M. (2020). *Lov til kjærlighet: En studie av høringsuttalelsene til innføring av begrepet kjærlighet i barnevernloven*. Tidsskriftet Norges Barnevern, 97 (2), 126-145.

Vedlegg 1. Valgt data

Data	Land	Fokus	Metode	Data material	Datasøk	Context	Target population	Limitation	Ethical considerations
Økland & Sørsdal (2020)	Norge	Kjærlighet Lov og rettigheter Politikk Medvirkning Definisjon Behov	Analyse	Hørings-uttalelser til ny barnevernlov Formålsparagraf §1-1, kjærlighet innført	Oria, enkle søk	Tidsskrift Norges Barnevern Lov & samfunn Barnevern & sosialt arbeid	Samfunn Barn Foreldre Familie Barnevern & sosialt arbeid	Norsk språk Lovhøring Norges barnevern Uttalelser fra fire kategorier	Regjeringens strategi for økt kompetanse, fokus på medvirkning symbolpolitikk Uttalelser fra fire kategorier, positive og negative innspill
Neumann (2021)	Norge	Kjærlighet Lov, politikk Krav Profesjon Følelser	Analyse	Krav til barneverns-pedagoger	Oria, enkelt søk	Tidsskrift Norges Barnevern	Barnevern Sosialt arbeid	Norsk språk	Kjønnsperspektiv Kritikk Utfordringer
Thrana (2016)	Norge	Kjærlighet Relasjon Profesjon Anerkjennelse Nestekjærlighet Kompetanse	Intervju Feltarbeid	Barn og unge i barnevernet, samt barneverns-pedagoger og sosialarbeidere	Oria, første søk.	Tidsskrift Norges Barnevern	Barnevern & sosialt arbeid barn, unge & familier	Norsk språk	Kjønnsperspektiv

Szeintuch (2020)	Australia	Tverrkulturell <i>Agape, philia, Eros & Zakat</i> Sosial kjærlighet Solidaritet, altruisme, medfølelse, følelser, etikk, og respekt, Makt, dobbelmandat kommunikasjon Filosofi	Analyse	Sosialt arbeid og kjærlighet	Scopus, søk 93	Australian Social Work	Sosialt arbeid	Engelsk språk kjærlighet er ikke nok?	Kjærlighet er ikke nok? Lite forskning på området Utfordringer og muligheter
Young et al (2020)	New Zealand Australia Norge	Kjærlighet, <i>aroha</i> rekonsept Praksis UNCRoC Attributter	Analyse	Lovverk & rettigheter i barnevern & sosialt arbeid	Scopus, søk 15	Social Sciences	Barn og familie Sosialt arbeid Barnevern	Engelsk språk	Barnets beste
Godden (2017)		Kjærlighet, <i>agape</i> Dialog Politikk Respekt rettigheter anerkjennelse intersubjektivitet Omsorg Relasjon	Analyse	Etikk i sosialt arbeid	SocIndex	Australian Social Work	Sosialt arbeid Etikk	Engelsk språk	Radikal politikk

		Medfølelse Historie							
Neagu (2021)		Kjærlighet Omsorg selvbestemmelse Anerkjennelse Følelser	Analyse	Omsorg i bolig-omsorg for barn og unge	Scopus, SocIndex & Oria	British Journal of Social Work	Sosialt arbeid	Engelsk språk	Velferd Rettigheter
Tanner (2020)		Kjærlighet Medfølelse Empati Praksis Resiliens	Analyse	Sosialt arbeid Empati Medfølelse Omsorg	Scopus & Oria	The British Journal of Social Work	Sosialt arbeid	Engelsk språk	Lite forskning
Roland (2021)		Kjærlighet Respekt Relasjoner Behov	Analyse	Filosofi Behov	Oria	Norsk filosofisk tidsskrift	Filosofi	Norsk språk	Filosofi David Vellemanns teori
Grelland (2018)		Kjærlighet Væren kommunikasjon Språk Behov Kultur Språk Kompetanse Vitenskap	Analyse	Sosialt arbeid Filosofi Omsorgssfag	Oria	Tidsskrift for omsorgs- forskning	Filosofi og omsorgs- fag	Norsk språk	Filosofi Lite forskning
G. Marshall		Kjærlighet Rettigheter	Analyse	Honneth og positiv	Scopus	Child & Family	Barn, familier &	Engelsk språk	Lite forskning

et al., (2020)		Anerkjennelse Solidaritet Boligomsorg Positiv identitet		identitets- formelse		social work	sosialt arbeid		
Mitchell (2021)		Kjærlighet Sosialt arbeid Praksis Barn og familie	Retro- spektiv kvalitativ studie	Anerkjennelse steori og FGC	Oria, Scopus & Social science premium	The British Journal of Social Work	Barnevern og sosialt arbeid	Engelsk språk	FGC

Vedlegg 2. Oversikt over søkeord

Her er det laget en oversikt over alle søkeord med synonymer, som er brukt i litteratursøk-stadiet. Søkeordene har også blitt kategorisert.

Norske søkeord	Engelske søkeord
Tema 1: (kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep* ELLER medfølelse* ELLER empati* ELLER omsorg* ELLER anerkjennelse* ELLER respekt* ELLER følelser* ELLER emosjoner*)	Tema 1: love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR “social love” OR emotion* OR feeling* OR respect*
Tema 2: (barnevernlov* ELLER lov* ELLER lovgivning* ELLER lovbestemmelse* ELLER lovdata* ELLER “barnets beste” ELLER formål* ELLER skjønn*)	Tema 2: law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR “human right*” OR “best interest*”
Tema 3: (barnevern* ELLER barnevernspedagog* ELLER barnevernets praksis* ELLER barnevernspraksis* ELLER praksis* ELLER utøvelse* ELLER sosialarbeider* ELLER “sosialt arbeid” ELLER “emosjonelt arbeid” ELLER sosialpedagog* ELLER miljøterapeut* ELLER miljøarbeider* ELLER profesjonell*)	Tema 3: childcare* OR “child care” OR “child protect” OR “children's rights” OR governance* OR “family service” OR “social work” OR “social service” OR professional* OR “family therapy” OR “family inclusion” OR “young people and children” OR “practice framework” OR “professional conduct” or “child welfare”
Tema 4: (språk* ELLER “verbalt språk” ELLER muntlig* ELLER kommunikasjon* ELLER samarbeid* ELLER relasjon* ELLER profesjonell*)	Tema 4: “verbal language” OR communication* OR express* OR language* OR word* OR vocabular* OR definition* OR “compassionate communication” OR “collaborative communication” OR “nonviolent communication” OR relation* OR “communicating love” OR professional*
Tema 5: (tiltak* ELLER hjelpetiltak* ELLER råd* ELLER veiledning* ELLER profesjonell*)	Tema 5: advice* OR counseling* OR assistance* OR “best interest” OR professional* OR “children's rights” OR “family therapy” OR “mature care” OR family inclusion”

Vedlegg 3. Avansert søk i Oria

Diagrammet viser antall treff i avansert søk i Oria, i fane for biblioteket på UiS.

Søkeord	Antall treff :	Alle typer	Siste 5 år	Artikler
(kjærighet* ELLER nestekjærighet* ELLER kjærighetsbegrep*) OG (“Barnevernets praksis”*) ELLER Barnevern* ELLER Barnevernspedagog*)	64		25	9
(kjærighet* ELLER nestekjærighet* ELLER kjærighetsbegrep*) OG (tiltak* ELLER hjelpetiltak* ELLER råd* ELLER veiledning*)	670		161	116
(kjærighet* ELLER nestekjærighet* ELLER kjærighetsbegrep*) OG (språk* ELLER “verbalt språk” ELLER muntlig* ELLER kommunikasjon*).	630		147	89
Her vises antall treff i avansert søk i Oria, i norske fagbibliotek.				
(kjærighet* ELLER nestekjærighet* ELLER kjærighetsbegrep*) OG (Barnevernets praksis* ELLER Barnevern* ELLER barnevernspedagog*)	73		30	10
(kjærighet* ELLER nestekjærighet* ELLER kjærighetsbegrep*) OG (tiltak* ELLER hjelpetiltak* ELLER råd* ELLER veiledning*)	888		293	122
(kjærighet* ELLER nestekjærighet* ELLER kjærighetsbegrep*) OG (Språk* ELLER “verbalt språk” ELLER muntlig* ELLER kommunikasjon*).	950		349	92
Her vises avansert søk i Oria, med engelske søkeord, i norske fagbibliotek.				
(love* ELLER *compassion*) OG (childcare* ELLER “family service” ELLER governance*)	154 628		57 196	16 131
(love* ELLER *compassion*) OG (advice* ELLER counseling* ELLER assistance*)	3 337 522		923 268	224 853

(love* ELLER *compassion*) OG (language* ELLER “verbal language” ELLER communication* ELLER vocabulary ELLER expression* ELLER word*)	11 387 309	2 492 841	749 227
(love* OG “children's rights”) OG (language* ELLER “verbal language” ELLER communication* ELLER vocabulary ELLER expression* ELLER word*)	13 354	4 401	1 989
(love* OG communication*) OG (“family therapy”).			2 527
“communicating love” OG “social work”			42

Her vises søk på masteroppgaver, siste 5 år, på alle språk.

Søkeord	Masteroppgaver, siste 5 år, alle språk
kjærighet*	101 treff, siste 5 år.
kjærighet* barnevern*	23 treff, hvorav 15 treff, siste 5 år.
språk* kjærighet*	9
språk* ELLER kjærighet*	1 204

Data er ikke valgt, men inkludert i drøfting av funn fra “valgt data”, da de kan utdype funn fra “valgt data”. Det ble gjort en liten analyse “constant comparison method” av funn. Masteravhandlingene innenfor tema ble kjapt og oversiktlig lest. Normalt søk i Oria viser søkeordene kjærighet* OG barnevern* gir 23 treff på mastergradsoppgaver, hvorav 15 siste 5 år. Ved forsøk på å systematisk og effektivt organisere innhold, ble det funnet en del likheter. Det blir undersøkt barnevernsarbeidere og barnevernsproffers fortåelse av kjærighet i arbeidet. I tillegg til fokus på lov, praksis, rammer, spenningen mellom profesjonalitet og private relasjoner, og følelsesarbeid. Kjærighet blir ofte assosiert med nestekjærighet, etikk, anerkjennelse, emosjonelt arbeid, nærhet og avstand, fysisk nærhet, ekthet, utholdenhet, omsorg, trygghet, gjensidighet, tillit, verdigrunnlag, empati, samarbeid. I tillegg ble det funnet 3 kjærighetsdiskurser. Kjærigheten som symbol, godhetsdiskurs og diskurs om kjærighet som kommer fra hjertet.

Vedlegg 4. Avanserte søk utført som normale søk, i Oria.

Søkeord	Antall treff
(kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep*) OG (Barnevernets praksis* ELLER Barnevern* ELLER Barnevernspedagog*) OG (tiltak* ELLER hjelpetiltak* ELLER råd* ELLER veiledning*)	30
kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep* OG barnevernets praksis* ELLER Barnevern* ELLER Barnevernspedagog* OG tiltak* ELLER hjelpetiltak* ELLER råd* ELLER veiledning*	2
kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep* OG barnevernets praksis*	1 689
kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep* OG barnevernets praksis* OG hjelpetiltak*	1 700
kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep* OG språk* ELLER “verbalt språk” ELLER muntlig* ELLER kommunikasjon*	10, fagfellet
kjærlighet* barnevern* (lov* ELLER barnevernlov*)	52
(kjærlighet* ELLER nestekjærlighet* ELLER kjærlighetsbegrep* ELLER anerkjennelse* ELLER empati* ELLER omsorg* ELLER medfølelse*) OG barnevernets praksis* ELLER hjelpetiltak* ELLER rettigheter*	924

Diagrammet her viser avansert søk i normale søk, på engelsk.

Søkeord	Antall treff
love* ELLER compassion* OG childcare* ELLER “family service” OG communication*	805, fagfellet
love* OG childcare* ELLER “family service” ELLER “child protection” OG communication*	17
love* ELLER compassion* ELLER empathy* ELLER recognition* ELLER “social love” OG childcare* ELLER “family service” ELLER “child care workers” ELLER “social work” OG communication*	15

love* ELLER compassion* ELLER empathy* ELLER recognition* ELLER “social love” OG childcare* ELLER “family service” ELLER “child care workers” ELLER “social work” ELLER “child protection”	537
--	-----

Vedlegg 5. Søk i andre databaser

Søk i SocINDEX

Her vises et enkelt innførings søk.

Søkeord	Treff
love* childcare* communication*	387
Avansert søk : love* AND childcare* AND communication*	8
love* OR compassion* OR empathy* AND childcare* OR “family service” OR governance*	457
love* OR compassion* AND “family service” OR governance*	121
love* OR recognition* OR compassion* AND “child care workers”	34

Det ble deretter gjort nøyere søk, med søk kombinert. Se utvalgte skjermbilder neste sider, for hvordan dette kunne se ut. S1 viser til søk 1, som i nettleseren viser nederst på neste side.

Teknisk ble det valgt: select a field og huket av AB abstract or Author-supplied abstract.

Searching: **SocINDEX with Full Text** | [Choose Databases](#)

<input type="text"/>	Select a Field (optional) ▾	<input type="button" value="Search"/>	
AND ▾ <input type="text"/>	Select a Field (optional) ▾		Clear ?
AND ▾ <input type="text"/>	Select a Field (optional) ▾		<input type="button" value="+"/> <input type="button" value="-"/>

[Basic Search](#) | [Advanced Search](#) | [Search History](#)

S11	 S6 AND S9	Limiters - Peer Reviewed; Date of Publication: 20160101-20221231 Search modes - Boolean/Phrase
S10	 S6 AND S9	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S9	 AB "child protect*" OR "children's right*" OR "social work*" OR "social service*" OR "family inclusion" OR "child welfare"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S8	 childcare* OR "child care*" OR "child protect*" OR "children's right*" OR governance* OR "family service*" OR "social work*" OR "social service*" OR "family inclusion" OR "professional conduct*" or "child welfare"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S7	 AB childcare* OR "child care*" OR "child protect*" OR "children's right*" OR governance* OR "family service*" OR "social work*" OR "social service*" OR professional* OR "family therapy" OR "family inclusion" OR "young people and children*" OR "practice framework" OR "professional conduct*" or "child welfare"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S6	 S4 AND S5	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S5	 AB law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human right*" OR "best interest"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S4	 AB love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love" OR KW love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S3	 AB love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S2	 AB love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love" OR emotion* OR feeling* OR respect*	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S1	 AB love* OR KW love*	Limiters - Peer Reviewed

S41	 S30 AND S40	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S40	 S35 AND S38	Limiters - Peer Reviewed; Date of Publication: 20160101-20221231 Search modes - Boolean/Phrase
S39	 S35 AND S38	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S38	 AB "child protect*" OR "children's right*" OR "social work*" OR "social service*" OR "family inclusion" OR "child welfare"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S37	 childcare* OR "child care*" OR "child protect*" OR "children's right*" OR governance* OR "family service*" OR "social work*" OR "social service*" OR "family inclusion" OR "professional conduct*" or "child welfare"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S36	 AB childcare* OR "child care*" OR "child protect*" OR "children's right*" OR governance* OR "family service*" OR "social work*" OR "social service*" OR professional* OR "family therapy" OR "family inclusion" OR "young people and children*" OR "practice framework" OR "professional conduct*" or "child welfare"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S35	 S33 AND S34	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S34	 AB law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human right*" OR "best interest"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S33	 AB love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love" OR KW love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase
S32	 AB love* OR *compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love"	Limiters - Peer Reviewed Search modes - Boolean/Phrase

Søk i Scopus

Denne viser normalt søk, men begrenset til artikler, siste 5 år.

Søkeord	Treff
love* childcare* communication*	4
Avansert søk : love* AND childcare* AND communication*	4
love* OR compassion* OR empathy* AND childcare* OR “family service” OR governance*	284 relevant sciences articles (begrenset søket).
love* OR compassion* AND “family service” OR governance*	369
love* OR recognition* OR compassion* AND “child care workers”	12

Her ble det også gjort mer avansert søk i ettertid, ved å kombinere søk som søkestrategi. Det ble forsøkt å sette dette inn i diagram, istedenfor å vise til skjermbilder.

Søkeord	Antall treff
Tema 1: Søk 1: love* OR compassion* OR empath* OR recognition* OR “social love” OR emotion* OR feeling* OR respect*	2 336 470
Søk 2: “Search within” (kun love)	57 580
Søk 3: love* OR compassion* OR empath* OR recognition* OR “social love”	266 284
Søk 4: søk 3 og søk 2 (“Search within” (kun love)	21 860
Tema 2: Søk 5: law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human right*" OR "best interest"	1 414 955
Søk 6: I kombinasjon med tema 1 (søk 1)	219 731
Søk 7 : I kombinasjon med tema 1 (søk 1 og 2)	7 191
Søk 8: I kombinasjon med tema 1 (søk 3)	30 475
Søk 9: I kombinasjon med tema 1 (søk 3 og 2)	2 623

<p>Tema 3: Søk 10: childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR governance* OR "family service" OR "social work" OR "social service" OR "family inclusion" OR "practice framework" OR "professional conduct" OR "child welfare"</p> <p>Søk 11: Søk 10 i kombinasjon med søk 2.</p> <p>Søk 12: I kombinasjon med tema 1 (søk 1)</p> <p>Søk 13: I kombinasjon med tema 1 (søk 1 og 2)</p> <p>Søk 14: Redusert søk 10 (childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR "social work" OR "social service" OR "family inclusion" OR "professional conduct" OR "child welfare") I kombinasjon med tema 1 (søk 3)</p> <p>Søk 15: Søk 14 og søk 2.</p> <p>Av 114 sjekkede artikler, ble det lagret 39 relevante artikler i Zotero og Rayyan. Dette tilsvarer ca 34,2 %.</p>	<p>100 422</p> <p>3 948</p> <p>11 454</p> <p>727</p> <p>1 320</p> <p>201</p>
<p>Tema 4: søk 16: "verbal language" OR communication* OR express* OR language* OR word* OR vocabular* OR definition* OR "compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR relation* OR "communicating love" OR professional*</p> <p>Søk 17: Søk 16 og søk 2</p> <p>Søk 18: Søk 16 i kombinasjon med tema 1 (søk 3)</p> <p>Søk 19: Søk 18 og søk 2</p> <p>Søk 20: Søk 16 redusert ("verbal language" OR communication* OR express* OR language* OR word* OR vocabular* OR definition* OR "compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR "communicating love") i kombinasjon med tema 1 (søk 3) og søk 2</p> <p>Søk 21: Søk 16 redusert ("verbal language" OR communication* OR express* OR "compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR "communicating love") i kombinasjon med tema 1 (søk 3) og søk 2</p>	<p>3 385 689</p> <p>110 612</p> <p>98 465</p> <p>10 963</p> <p>5 429</p> <p>4 705 (2017-2021)</p> <p>3 161 (2017-2021)</p> <p>1 364</p>

Søk 22: Søk 16 redusert ("compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR "communicating love") i kombinasjon med tema 1 (søk 3) Søk 23: Søk 22 med søk 2	(Social science & Psychology) 64 10
Her ble det sjekket 100 artikler, og 3 importert i zotero og Rayyan	
Tema 5: Søk 24: advice* OR counseling* OR assistance* OR "best interest" OR professional* OR "children's rights" OR "family therapy" OR "mature care" OR "family inclusion"	359 075
Søk 25: Søk 24 i kombinasjon med tema 1 (søk 3)	14 913
Søk 26: Søk 25 og søk 2	1 338
Søk 27: Søk 24 i kombinasjon med tema 1 (søk 3) og tema 2 (søk 5) og søk 2	190
Søk 28: Søk 24 i kombinasjon med tema 1 (søk 3) og tema 3 (søk 11)	74
Søk 29: Søk 24 i kombinasjon med tema 1 (søk 3) og tema 4 (søk 17)	1 978
Søk 30: Alle temaer (1-5) (OG), tilpass dato og artikkel og søk 2 () (søk 1 + søk 5 + søk 10 + søk 16 + søk 24)	Etter limit to:
Søk 31: søk 30 og søk 2.	412
Søk 32: Alle temaer med færrest treff.... (søk 3? + søk 5? + redusert søk 10 (childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR "social work" OR "social service" OR "family inclusion" OR "child welfare") og søk 16 redusert ("verbal language" OR communication* OR express* OR "compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR "communicating love" OR relation*) og søk 24 og søk 2).	27 15

Det ble importert 49 nye kilder inn i Rayyan. Neste side viser hvordan lagrede søk kunne se ut i denne databasen.

#12	21	((TITLE-ABS-KEY ("verbal language" OR communication* OR express* OR "compassionate communication" OR ... View More)	1,364	15 Feb 2022					
#11	20	((TITLE-ABS-KEY ("verbal language" OR communication* OR express* OR language* OR word* OR vocabular*... View More)	5,429	15 Feb 2022					
#10	18	(TITLE-ABS-KEY ("verbal language" OR communication* OR express* OR language* OR word* OR vocabular* ... View More)	98,465	15 Feb 2022					
#9	15	((TITLE-ABS-KEY (childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR "social work" OR "social... View More)	201	15 Feb 2022					
#8	13	((TITLE-ABS-KEY (childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR governance* OR "family... View More)	727	15 Feb 2022					
#7	12	(TITLE-ABS-KEY (childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR governance* OR "family... View More)	11,454	15 Feb 2022					
#6	law 5	((TITLE-ABS-KEY (law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human ri... View More)	2,623	15 Feb 2022					
#5	law 4	(TITLE-ABS-KEY (law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human rig... View More)	30,475	15 Feb 2022					
#4	law 3	((TITLE-ABS-KEY (law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human ri... View More)	7,191	15 Feb 2022					
#3	law legislation requirement regulation	TITLE-ABS-KEY (law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR "human rig... View More)	1,414,955	15 Feb 2022					
#2	love 3	(TITLE-ABS-KEY (love* OR compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love")) AND (love) AND (L... View More)	21,860	15 Feb 2022					
#1	love søk1	TITLE-ABS-KEY (love* OR compassion* OR empath* OR recognition* OR "social love" OR emotion* OR feeling!... View More)	2,336,470	15 Feb 2022					

Søk i Social Science Premium Collection

Her vises enkelt innføringsøk.

Søkeord	Treff
love* childcare* communication*	11 990
love* AND childcare* AND communication* - only peer reviewed	3 326
love* OR compassion* OR empathy* AND childcare* OR “family service” OR governance*	651 674
love* OR compassion* AND “family service” OR governance*	1 973 288
love* OR recognition* OR compassion* AND “child care workers”	2 105 530

Her vises et mer avansert systematisk søk.

Tema 1: Søk 1: love* OR compassion* OR empath* OR recognition* OR “social love” OR emotion* OR feeling* OR respect* Søk 2: love* OR compassion* OR empath* OR recognition* OR “social love”	2 018 781 (2017-2021 = 449 118 781 599 (2017-2021 = 175 159
Tema 2: Søk 3: law* OR legislation* OR requirement* OR regulation* OR mandate* OR right* OR “human right*” OR “best interest*” Søk 4: Søk 3 i kombinasjon med tema 1, søk 2.	2 449 440 (2017-2021 = 433 627 2 625 709 (2017-2021 = 467 274
Tema 3: Søk 5: childcare* OR “child care” OR “child protect” OR “children's rights” OR governance* OR “family service” OR “social work” OR “social service” OR professional* OR “family therapy” OR “family	1 551 018 (2017-2021 = 320 532

inclusion” OR “young people and children” OR “practice framework” OR “professional conduct” or “child welfare”	370 188
Søk 6: Redusert søk 5 (childcare* OR "child care" OR "child protect" OR "children's right" OR "social work" OR "social service" OR "family inclusion" OR "professional conduct" OR "child welfare" OR childmind*)	(2017-2021 = 63 706
Søk 7: Saved searches : combine søk 6 og søk 2	19 114
Søk 8: Saved searches : combine søk 6, søk 2 og søk 3	16 617
Tema 4: Søk 9: “verbal language” OR communication* OR express* OR language* OR word* OR vocabular* OR definition* OR “compassionate communication” OR “collaborative communication” OR “nonviolent communication” OR relation* OR “communicating love” OR professional*	4 786 521 (2017-2021 = 792 563
Søk 10: redusert søk 9 ("verbal language" OR communication* OR express* OR "compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR "communicating love")	1 731 749 (2017-2021 = 371 160
Søk 11: Søk 10 i kombinasjon med tema 1, søk 2 (saved searches: combine)	115 537
Søk 12: redusert søk 9 ("compassionate communication" OR "collaborative communication" OR "nonviolent communication" OR "communicating love")	1 044 (2017-2021 = 354
Søk 13: Søk 12 i kombinasjon med tema 1, søk 2 (saved searches: combine)	201
Søk 14: Saved searches : combine søk 2, søk 6 og søk 10	14 951
Søk 15: Saved searches : combined søk 2, søk 6 og søk 12	31
Tema 5: Søk 16: advice* OR counseling* OR assistance* OR “best interest” OR professional* OR “children's rights” OR “family therapy” OR “mature care” OR family inclusion”	1 504 874 (2017-2021 = 306 676
Søk 17: Saved searches : combine søk 2, søk 6, søk 10 og søk 16	12 843
Søk 18: Saved searches : combine søk 2 og søk 16	94 316
Søk 19: Saved searches : combine søk 2, søk 16 og søk 6	15 620
Søk 20: Saved searches : combine søk 2, søk 6, søk 10, søk 16 og søk 3 (Alle temaer kombinert).	11 911

24 nye kilder ble importert i Zotero og Rayyan.

Neste side viser hvordan lagrede søk kan se ut, i denne databasen.

